

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 10. novembris – 16. novembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 43 (1269)

Lasiet tieklī!
www.brivalatvija.lv

Satiekas pēc 56 gadu meklēšanas (4. lpp.)

Galavārds sakāms Satversmes tiesai (5. lpp.)

Latvija ir lielāka, nekā uz kartes izskatās (9. lpp.)

11. novembris - Lāčplēša diena (10. lpp.)

Leonīds Breikšs

Latvieša lūgšana

Dievs, svētī cīņām mūs! Dievs, svētī miera gaitām!

Lai vienmēr Latvijai mēs gaišas dienas skaitām!

*No pašas jūrmalas līdz svešu zemju malām
Lai mierīgs staigā arklis, ko laukiem šiem mēs kalām!*

*Dievs, stāvi pāri mums arvienu stundā bargā!
Dievs, vadi pulkus tos, kas tēvu druvas sargā.
Ja svešnieks atkal sāks šo zemi pārstaigāt,
Tu kaujās vadi mūs un stāvi Pats mums klāt!*

Nacionālisms kristīgā skatījumā

Pārdomas Valsts svētku zīmē

“Uz tevi, Latvija, iet visas mūsu domas, Par tevi lūpas lūgšanu vārds liek,” - šis dzejnieces Zinaidas Lazdas pants īpaši uz mums runā novembrī, kad godinām lāčplēšus un pieminam Latvijas dibināšanas dienu. Nacionālisms mums ir visai pazīstams, pat svēts jēdziens, tāpēc pārsteidz, ka Rietumos šis mūsu vēlmes dažkārt ir nesaprastas un, tās paužot, esam saņēmuši it kā auksta ūdens šalti. Iemesls varētu būt neģēlības ko nacionālsociālisti reiz pastrādāja nacionālisma vārdā. Tāpēc, kaņam beidzoties, baznīcu vadītāji, gribot bēgļiem palīdzēt, mēģināja tos jo ātrāk iekļaut šo baznīcu struktūrās. Šeit archibīskapa Teodora Grīnberga leģendārais sa-

cījums: ienaidnieki grib mūs iznīcināt, draugi - asimilēt, bet mēs gribam būt un palikt latvieši. Ko Dieva vārds par visu to saka? - Noteikti, ka arī vismazākajam Dieva valsti ir tiesības uz brīvu un pilnvērtīgu dzīvi.

Vārds - tauta - Vecajā derībā pieminēts gandrīz 400 un Jaunajā derībā - 80 reizes. Tam jābūt saistītam ar Viņa balsi saklausīšanu un pakļaušanos Viņa zēlastības prātam. “Svētīga tā tauta, kam tas Kungs ir par Dievu, tie ļaudis, ko Viņš sev izredzējis par īpašumu,” saka senais jūdu dziesminieks (33. psalms 12.p.), un šo patiesību ir piepildījis Jēzus Kristus ar saviem mācekļiem, virs zemes ceļot savu draudzi, “ko elles vārtiem nebūs uzvarēt” (Mat.16,18).

Tāpēc, izlūdzoties Dieva svētību mūsu dzimtenei un tautai,

mums tas jādara kā dzīviem locekļiem Kristus baznīcā, pie kuņas visnotaļ ir piederējuši arī mūsu senči. Šeit jāpiemin nozīme, ko mūsu tautas nacionālā un garīgā augšanā ir devusi latviešu Bībele un dziesmu grāmata, līdz ar to kristīgais gars, kas valdīja zemnieku sētās. Tur izauga varoņi, lāčplēši, kas mūsu dzimtenei lika kļūt brīvai.

Dieva gars mums neļauj ienīst citus - pat ne tās tautas, kuņu locekļi reiz mums ir likuši ciest, - bet ļauj droši stāvēt pretim visam, kas ir bezdievīgs un ļauns. “Dievs, svētī Latviju!” - mēs varam dziedāt mūsu tautas lūgšanu arvien jaunā degsmē, zinot, ka ar Viņu vienmēr ir bijusi un vienmēr būs galīgā uzvara, ceļš, kas ved uz piepildījumu un bagātu dzīvi.

Prāvests emeritus **Juris Jurģis**

Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa vizīte Berlīnē

2012. gada 25. oktobris Latvijas vēstniecībā Berlīnē kļuva par zīmīgu datumu, jo vienas dienas darba vizītē Vācijā ieradās Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš. Vācijas latvieši tika uzrunāti tikai vakarā, jo visas dienas ilgumā prezidentam bija paredzētas vairākas svarīgas tikšanās ar Vācijas augstākajām amatpersonām - ar Vācijas kancleri Angelu Merkeli, Vācijas prezidentu Joachimu Gauku, Bundestāga Ārlietu komisijas vadītāju Ruprechtu Polencu un Bundestāga prezidentu Norbertu Lamertu.

Tautiešus sākumā uzrunāja Latvijas vēstnieks Vācijā Ilgvars Kļava, pēc sarunām ar Vācijas prezidentu Gauku paužot prieku par to, ka ir saskatījis „viedokļu saskaņību starp Latviju un Vāciju” un sarunas ar Merkeles kundzi parādījušas „mērķu kopību”, tomēr piebilstot, ka vēl ļoti daudz kas ir darāms, lai tos sasniegtu.

Prezidents Andris Bērziņš uzrunas laikā neslēpa nogurumu pēc garās darba dienas, tikšanos ar piecām augstākajām Vācijas amatpersonām viņš raksturoja kā „kaut ko neticamu”, kas ir „skaidra atzišanas zīme” un Vācijas latviešu veiksmē un nopelnā. Prezidents pauda savu viedokli, ka tieši Vācija ir valsts, ar kuņu saistīta Latvijas nākotne,

Foto: Dace Saveiko

No kreisās: Dr. Einārs Pelss, Inese El Tawil, Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, Dace Saveiko, Arnis Drille

latviešu tautai vienai pašai saglabāt savu valsti būs ļoti grūti, un, lai arī krīze ir pārvarēta, „nākotnē būs vēl sarežģītāk iet uz priekšu”. Latvijai ir jāmeklē savs ceļš, un piemēram prezidents minēja Luksemburgu, - no tās latvieši varētu mācīties, ka „maziem arī ir savas stiprās puses, maziem nākotnē nosaka atsevišķu cilvēku veiksmē, nevis kaut kādas kopējas masas”.

Par jaunumu Latvijas dzīvē prezidents minēja faktu, ka pēdējā laikā aizvien lielāku interesi

par Latviju pauž arī valstis no dažādām pasaules pusēm, piemēram, vairākas Afrikas valstis pieļauj iespēju īstenot savus mērķus attiecībā uz Eiropas Savienību sadarbībā ar Latvijas Valsti.

(Turpinājums 2. lpp.)

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa vizīte Berlīnē

(Turpināts no 1. lpp.)

Prezidents skaidroja situāciju, ka bijušās PSRS republikas šobrīd labprātāk meklē kontaktus ar Eiropas Savienības valstīm nekā, piemēram, ar Ķīnu vai Krieviju, un tas ir pašsaprotami. Tāpēc vēlreiz tika uzsvērts, cik ļoti svarīgi Latvijai šobrīd ir tikt atzītai pasaules mērogā un ka ar to rēķinās tik spēcīgas valstis kā Vācija, - tā ir nepieciešamība. Un prezidents citēja Ulmaņa teiktos vārdus: „Mēs esam lieli, bet daudz par mazu, lai izdzīvotu atsevišķi.” Šī ne-

pieciešamība skaidrojama tādējādi, ka Latvijai daudzās jomās un virzienos ir jācīnās no Vācijas, piemēram, izglītībā, īpaši profesionālajā izglītībā, kur izlietots ļoti daudz naudas līdzekļu, bet diemžēl nav izdevies radīt nevienu modernu profesionālās izglītības iestādi.

Demografisko situāciju Latvijā un arī pasaulē prezidents nosauca par „objektīvu rezultātu pašreizējai pasaules saimnieciskās sistēmai”, - šā brīža dzīves līmenis ir tikai sekas. Runājot par emigrācijas jautājumu Latvijā, prezidents

pauza sapratni, - nedrīkstot teikt, ka aizbraukšana ir kaut kas slikti, tiem, kas „jaunāki un meklējoši” un kas „spēj un var”, ir jāizmanto iespējas un jādodas pasaulē, jo „citas bāzes nav”. Bieži vien jauniešu emigrācijā ir vainojama vāji attīstītā izglītības sistēma. Tomēr Latvija pamazām iet uz priekšu.

Lai gan manāmi noguris, Valsts prezidents, beidzot oficiālo uzrunu, piekrita aprunāties personiski ne tik oficiālā gaisotnē ar ikvienu, kas to vēlēšies. Prezidentam apkārt pulcējās

daudz cilvēku, gandrīz katrs vēlējās jautāt kaut ko sev svarīgu, citi gribēja tikai apsveicināties un paspiest viesim roku, vēl citi gribēja arī nofotografēties kopā ar augsto viesi.

Uz tikšanos bija ieradušies tautieši no daudzām Vācijas pilsētām, arī LCM (Latviešu centra Minsterē) pieci pārstāvji, tostarp pats centra priekšsēdis Dr. Einārs Pelss un lietvede Zuze Krēslina-Sila. Kopumā pieņemšanā ieradās apmēram 50 - 60 cilvēki. Neoficiālā gaisotnē, baudot dzērienus un uzkodas, ikviens

bija atradis kādu sen pazīstamu vai arī tikko iepazītu sarunbiedru. Atmosfēra bija patiesa un draudzīga, varēja just kopības izjūtu, kas latviešiem dažkārt ir ļoti spēcīga. Nejausi saklausīju kādu sakām: „Ko es patiesi vērtēju mūsu Valsts prezidentā, tā ir sirsniņa.” Un tam nevar nepiekrīst: tovarar ikviens devās mājup ar saujiņu sarkanbaltsarkana siltuma...

Dace Saveiko,
Daugavpils universitātes
ERASMUS programmas
studente, LCM praktikante

BLIK sēde Rīgā Izaicinājums izdzīvošanai pārmaiņu laikā

Gadskārtējā laikraksta BRĪVĀ LATVIJA izdevēju kopas (BLIK) sēde notika oktobra pēdējā nedēļas nogalē Rīgā. Vispirms tikāmies sestdienas - 27. oktobra rītā viesmīlīgajā mūsu avīzes redakcijā Ausekļa ielā, pēcpusdienā un nākamajā dienā DVF viesnīcā *Radi un draugi*. Redakcijā ap galdu sēdējām 11 cilvēki: redaktore Ligita Kovtuna, laikraksta LAIKS īpašniece Dace Rudzīte no ASV, BLIK priekšsēdis Aivars Sinka (DVF) un kopas Anglijas, Vācijas un Zviedrijas pārstāvji: Dzidra Purmale (LNPL), Nils Ebdens (LKV), Andrejs Leimanis (ZLCP) un Vija Freimane (ZLA); Anglijas BL administratore Sarmīte Janovskis, www.bri-valatvija.lv un LAIKA pielikuma *Jaunais Laiks* redaktors Dainis Mjartāns, finanču padomnieks Pēteris Pētersons (DVF), Aija Ebdene (LKV).

Redaktora pārskats

Aivars Sinka apsveica dalībniekus un vēlēja sekmes darba gaitā. Redaktore Ligita Kovtuna sniedza pārskatu par iepriekšējo gadu un nākotnes plāniem, stāstīja “par labām lietām un ne tik labām”. Būtu laiks kaut ko pamainīt: gaida konkrētus ierosinājumus un kritiku. Gandarījums par labo sadarbību ar Daugavas Vanagiem Latvijā un Austrālijā, īpaši par brīveksemplāru sūtīšanu leģionāriem. Brīveksemplārus saņem 219 Latvijas lauku bibliotēkas. Publicitāte *Radiem un draugiem* ir paldies par atbalstu. Netrūkst rakstītāju; prieks, ka sāk iesaistīties jauniebraucēji. Redakcija pūlas, lai nepieaugtu izdevumi, un pēdējos gados ir panākusi, ka ievērojami ir samazinātas Latvijas Pasta izmaksas.

LAIKA un BL labā sadarbība

nodrošinājusi to izdošanu: LAIKS sedz 2/3, BL 1/3 izdošanas izdevumu, tāpēc abiem laikrakstiem ir astoņas kopīgas lapas... Turpmāk arī *Daugavas Vanagu Mēnešrakstu* izdos BL un *Laika* redakcijā, atbildīgā redaktore Ligita Kovtuna. Tas apstiprina atzinību, ko ieguvusi redaktore un redakcijas darbinieki par profesionālo darbu. Jāvēl Dievpalīgs, redaktorei uzņemoties jaunos pienākumus.

BL saturs

Plašas pārrunas izraisīja avīzes saturs. Izskanēja dažnedažādi viedokļi un ierosinājumi. Ir problēma, ka BL jāapmierina dažādu lasītāju grupu prasības: vecākai paaudzei no pirmās trimdas, vidējai paaudzei, kas dzimusi un izglītojies mītnes zemēs, un pēdējo gadu jauniebraucējiem no Lat-

vijas. Katrai grupai ir citas prioritātes attiecībā uz saturu: rakstiem par kultūru, analītiskām apcerēm, ātri uztveramām aktualitātēm utt., un vai publicēt uz papīra, elektroniskā tīklā vai abos. Abonentu skaitu palielināt izdosies, vienīgi apmierinot dažādās prasības.

Kā atrisināt financēšanu? Jāpārlicina vadošās patvēruma zemju organizācijas un ELA, ka to pienākums ir atbalstīt kultūralu latviešu preses izdevumu. Kā atzina Dainis Mjartāns (viņš ir arī Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes loceklis), neviens Latvijas preses izdevums šodien neiztiek bez dotācijām.

Atzinumi

Jāuztur autoru un tematu dažādība. Vajadzīgs strukturēt ga-

ros rakstus, tā sauktos *palagus*. Bija piebilde, ka interesantus, analītiskus rakstus lasa šā vai tā. Izmantot jaunus tematus, piemēram, par popmūziku. Garlaiko garie sēžu atreferējumi. Vajadzīgs uzlabot attēlu kvalitāti. Izmantot dažādus izziņu pasniegšanas veidus ātrai uztveršanai.

BLIK arī aicina, kā iepriekšējos gados, dāvināt avīzes abonementu leģionāriem Latvijā (par Ls 34, - gada abonementu).

Savukārt jaunu abonementu draugam iespēja dāvināt ar atlaidi - 130 eiro Vācijā, 1000 kronas Zviedrijā un 90 mārciņas Anglijā.

BRĪVĀS LATVIJAS nākotne? Atbildi glabā mūsu piederības izjūta - Latvijai vai globālai pasaulei un materiālismam.

Dzidra Purmale,
Aivars Sinka

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Per aspera ad astra!

Latvijas vēstnieks Lielbritānijā godina Latvijas armijas virsnieku Jāni Bachmani 100 gadu jubilejā

Šā gada 21. oktobrī Boltonā, Veco ļaužu aprūpes centrā, viesojās Latvijas vēstnieks Lielbritānijā Eduards Stiprais, lai godinātu pasaulē vienīgo dzīvo Latvijas Kaņaskolas 13. izlaiduma virsnieku - virsleitnantu Jāni Bachmani Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa, Latvijas Republikas aizsardzības ministra Dr. Arta Pabriņa, NBS komandiera ģenerālmajora Raimonda Graubes, NAA rektora p.i. pltn. Viestura Bubuča un Latviešu virsnieku apvienības vārdā un nolāsītu apsveikumus 100 gadu jubilejā, kā arī pasniegtu Jubilejas medaļu *Latviešu Virsnieku apvienībai 90 gadi*.

Jubilāru apsveica arī Daugavas Vanagu fonda pārstāvis Laimonis Ceriņš ar kundzi.

Sirmais kungs ar prieku uzņēma viesus savā istabīnā, bija mozs un dzīvespriecīgs. Saņēmis bagātīgo apsveikumu klāstu, J. Bachmanis dalījās savā dzīvesstāstā.

Dzimis 1912. gada 21. oktobrī Latvijā, Svētcieņa pagastā. 1939. gada 1. septembrī beidzis Latvijas Kaņaskolu. Latvijas Valsts

prezidenta pavēlē Nr. 260 armijai un flotei ar tik zīmīgo 100. kārtas numuru paaugstināts leitnanta dienesta pakāpē.

Dienējis Latvijas armijā, Latgales Artilērijas pulkā. Pēc Latvijas okupācijas 1940. - 1941. gadā pārskaitīts uz Sarkanarmijas 24. Territoriālo korpusu; no 1943. gada dienējis Latviešu leģionā. Piedalījies kaujās Volčovā, visās atkāpšanās kaujās un kaujās Kurzemes cietoksnī. Paaugstināts virsleitnanta dienesta pakāpē. Par varonību kaujās apbalvots ar II un I šķiras Dzelzs krustu. Nokļuvis Vācijā; 1945. gadā Putlosā saņemts gūstā. Līdz 1946. gada martam bijis kaŗa gūstekņu nometnē Cēdelgemā Beļģijā.

Pēc atbrīvošanas izceļojis uz Angliju un tur vadījis visus turpmākos gadus. Strādājis fabrikā; neklātienē mācoties, ieguvis tehniskā zīmētāja diplomu un kopš 1957. gada šajā specialitātē nostrādājis 20 gadus. Pēc pensionēšanās apguvis gleznošanas tehniku un rīkojis savu darbu izstādes vietējā angļu baznīcā.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas vairākkārt viesojies

Jubilejas medaļu simtgadniekam Jānim Bachmanim pasniedz Latvijas vēstnieks Lielbritānijā Eduards Stiprais

dzimtenē. 1994. gadā iestājies Latviešu Virsnieku apvienībā. Centies ar padomu palīdzēt jaunās latviešu virsnieku paaudzes

veidošanā. 2001. gada vasarā piedalījies Pasaules latviešu virsnieku 3. saietā. Atzinībā par savu kaŗavīra stāju saņēmis Latvijas

Republikas aizsardzības ministra Goda zīmi *Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā* (1999.) un NBS komandiera Goda zīmi *Par nopelniem* (2004.).

Bachmaņa kungs aktīvi darbojies visu mūžu - Boltonā uzcelis māju, iekopis dārzus, kuŗā rosījies līdz pat šī gada rudenim; interesējies par notikumiem Latvijā un pasaulē. Pēdējos gados ievērojami pasliktinājusies redze un viņš pārcēlies uz veco ļaužu mītni. Bērnu un tuvu radnieku Jānim nav. Dzīvesbiedre pirms pāris gadiem aizvadīta mūžībā. Lai gan Boltonā Jānis Bachmanis esot vienīgais latvietis, apbrīnas vērtā ir viņa joprojām pareizā latviešu valoda.

Kaut gan piedzīvoti dažādi raibi dzīves līkloči, ar jaunībā iegūto kaŗavīra izturību, pacietību, lielu neatlaidību un dzīvotgribu Jānis Bachmanis izdevies sasniegt Simtgadi.

Daudz baltu dieniņu, Laimiņa, dod(i)!

Latviešu Virsnieku
apvienības vārdā
sekretāre **Maija Zālīte**

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Augstu vērtē Dombrovski

Vācijas kanclere Angela Merkele, tiekoties ar Latvijas Valsts prezidentu Andri Bērziņu, augstu novērtējusi Ministru prezidenta Valža Dombrovskā (*Vienotība*) darbu un lūgusi nodot viņam personiskus sveicienus. „Šī saru-

Wiktora), kas Latvijā darbu sāka šī gada jūlijā. Tikšanās laikā starp citiem jautājumiem īsi tika pārrunāta arī Visaginas atomelektrostacijas (AES) projekta virzība pēc Lietuvas Seima vēlēšanām. Pavļuts uzsvēra, ka, ievērojot vēlēšanu un arī konsultatīvā referendumā re-

ministrijas (FM) Eiro projekta vadītāja Dace Kalsone (*attēlā*).

Viņa paskaidroja, ka vērtēšana par Latvijas atbilstību eiro ieviešanas kritērijiem sāksies nākamā gada martā. „Vērtēšanas sākums mums ir nākamā gada marts. Paies šis gads, un tad mēs redzēsim, kā mums būs gājis ar Māstrichtas rādītāju ieviešanu, vai tie tiks izpildīti. Māstrichtas kritēriji Latvijai jāizpilda, ne vien lai ieviestu eiro, bet arī lai nodrošinātu stabilu tautsaimniecības izaugsmi. Un nākamā gada sākumā ir brīdis, kad mēs vērsīsimies ar lūgumu pie Eiropas Komisijas (EK) un Eiropas Centrālās bankas (ECB) veikt ārpuskārtas konverģences ziņojumu. Jūnijā ES padome, kurā valstis pārstāv valdību vadītāji, pieņems politisko lēmumu par atbalstu Latvijas dalībai eiro zonā. Jūlijā gaidām galīgo lēmumu par Latvijas uzņemšanu eiro zonā,” pastāstīja Kalsone.

Andris Teikmanis vizītē Jaunzēlandē

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Teikmanis (*attēlā*) vizītē Jaunzēlandē tikās ar Ārlietu un tirdzniecības ministrijas valsts sekretāru Džonu Allenu (*John Allen*) un pārrunāja gan divpusējo attiecību jautājumus, gan aktuālā starptautiskajā darba kārtībā. Allens ar interesi uzklusēja Latvijas pieredzi ekonomiskās krīzes pārvarēšanā, kā arī apjautājās par Latvijas centieniem ekonomisko sakaru paplašināšanā un jaunu eksporta tirgu apgūšanā. Teikmanis informēja par Latvijas vēlmi pievienoties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (*OECD*) un aicināja Jaunzēlandes pusi paust atbalstu Latvijas kandidāturai. Abas puses bija vienisprātis – lai arī starp abām valstīm ir ģeogrāfisks attālums, vairākos starptautiski nozīmīgos jautājumos gan Latvija, gan Jaunzēlande var sekmīgi sadarboties.

Ārlietu ministrs piedalās sanāksmē Laosā

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (*attēlā*) 5. un 6. novembrī piedalījās 9. Āzijas-Eiropas valstu galotņu apspriedē (*Asia-Europe meeting - ASEM*) Vientjanā, Laosā.

9. ASEM sanāksmes temats bija partnerības stiprināšana mieram un attīstībai (*Strengthening Partnership for Peace and Development*). Sanāksmē runāja par Āzijas un Eiropas reģioniem aktuāliem ekonomikas un finanču jautājumiem, vides un klimata pārmaiņām, enerģijas drošību, cīņu ar terorismu, Tūkstošgades mērķiem, pārtikas drošību, veselības aizsardzību, kā arī par abu reģionu sadarbību sociālajā un kultūras jomā. Tika pārrunātas arī Āzijas un Eiropas reģionālās aktualitātes. Edgars Rinkēvičs informēja par Latvijas pieredzi ekonomiskās krīzes pārvarēšanā, kā arī runāja par sadarbību ar Āzijas reģionu.

Par Valsts karogu Rīgas pils tornī

Rezolūciju ar aicinājumu nekavējoties pacelt Latvijas Valsts karogu Rīgas pils Svētā Gara tornī valdes sēdē pieņēma Pasaules brīvo latviešu apvienība (*PBLA*). *PBLA* skaidro: kopš Valsts prezidenta kanceleja pārcēlusies uz Melngalvju namu, Rīgas pils Svētā Gara tornī vairs nav Latvijas Valsts sarkanbaltsarkanā karoga, patlaban tur ir trīs tukši karoga masti. „Latvijas karogam tur ir jābūt, kamēr pastāv Latvija, vienalga, vai ēkā atrodas Valsts prezidenta kanceleja vai ne. *PBLA* aicina nekavējoties pacelt Latvijas Valsts karogu Rīgas pils Svētā Gara tornī,” teikts rezolūcijā.

Saeima nodeva izskatīšanai komisijās Valsts prezidenta iesniegto likumprojektu, kas ietver grozījumus Latvijas Valsts karoga likumā, paredzot, ka Rīgas pils Svētā Gara tornī Valsts karogu paceļ neatkarīgi no ēkas kapitālremonta vai fasādes remonta. Prezidenta kancelejas sagatavotais likumprojekts nosaka, ka Valsts karogam pils Svētā Gara tornī jāatrodas, ciktāl tā lietošana šādos apstākļos ir savienojama ar cieņu pret Valsts karogu. „Valsts karoga pacelšanu Rīgas pils Svētā Gara tornī var izlaicīgi pārtraukt, ja tas nepieciešams neatliekamu remontdarbu veikšanā,” teikts iesniegtajā likumprojektā.

A cappella kvartets Round Midnight no ASV uzstāsies Rīgā un Rēzeknē

No 5. līdz 9. novembrim Latvijā viesosies amerikāņu *a cappella* kvartets *Round Midnight* un

sniegs bezmaksas koncertus Rīgā un Rēzeknē, kā arī piedalīsies ASV vēstniecības sarīkojumā par godu ASV prezidenta vēlēšanām. *Round Midnight* ir daudzkārt godalgots *a cappella* kvartets, kuŗa sastāvā ir mūzikas pedagogi no Ņujorkas. Pārsvārā viņi dziesmas atskaņo *barbershop* mūzikas stilā un parāda, cik lieliski var apvienot tādus mūzikas žanrus kā *R&B*, pops, džezs un roks. *A cappella* asociācija *CASA* (*The Contemporary a Cappella Society*) ir apbalvojusi *Round Midnight* kā populārāko *barbershop* kvartetu.

Filma par Latviju Itālijai

Ar dabas filmu autora Tūlio Bernabei (*attēlā*) piedalīšanos tapusi filma par Latviju, kas uzņemta Itālijas TV kanālim *La 7*. Raidījumu cikls par dabu *Missione Natura*, kuŗā filmu demonstrēs, pulcē vismaz miljonu itāliešu auditorijas.

Latvijas Institūts vēlētos izplatīt informāciju arī krievu valodā

Latvijas Institūts (*LI*) vēlētos sniegt informāciju arī krievu valodā, intervijā laikrakstam *NRA* atzinusi *LI* direktore Karina Pētersone (*attēlā*)

Pētersone norāda, ka ārzemnieki daudz jautā par vēsturi, par jutīgiem datumiem. Institūts savlaicīgi paredzot šos jautājumus, tāpēc laikus sagatavojot arī argumentētus rakstus, sadarbojoties ar Ārlietu ministriju un vēsturniekiem. „Grūti jautājumi ir mūsu darba ikdiena, un mēs no tiem nevairāties, mēs neblefojam, - to nedrīkst darīt, nedz veidojot pozitīvo publicitāti, nedz atspēkojot kādus pieņēmumus. Sarunbiedram jābūt, ka atbildētājs ir paties. Ir bijuši jautājumi par valodas referendumu, tagad – par pilsonības referendumu. Latvija 2015. gadā būs prezidējošā ES Padomes valsts. Mēs jūtam – lai interesentiem piegādātu objektīvu informāciju, mums pietrūkst krievu kanāļa. Lielākoties viss notiek anglišķi, bet – būsim atklāti – Krievija un daudzas Austrumu partnervalstis vēlētos lasīt krieviski.

(Turpinājums 4. lpp.)

Vācijas kanclere Angela Merkele un Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis

na bija cilvēciskā līmenī. [Kancelere] cilvēcīgi teica, lai pasveicina, jo viņš [Dombrovskis] tiešām ļoti labu darbu dara,” sacīja Bērziņš.

Taujāts, vai, tiekoties ar Merkeli, nav saņemts Vācijas atbalsts Dombrovskā kandidāturai Eiropas Komisijas (EK) prezidenta amatā, Bērziņš atbildēja: „To jau redzēs, kad līdz tam aizies. Pamats ir to darīt, ja līdz tam aizies.”

Pavļuts tiekas ar Vācijas un Japānas vēstniekiem Latvijā

Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts tikās ar Japānas vēstnieku Latvijā Takaši Osanai (*Takashi Osanai*), kuŗam tā bija atvažu vizīte Ekonomikas ministrijā, kā arī ar Vācijas vēstnieci Latvijā Andrea Viktorīnu (*Andrea Joana-Maria*

zultātus, Latvija patlaban gaida Lietuvas jaunās valdības pozīciju. Mūsu nostāja ir bijusi nemainīga, ka Latvija būtu gatava iesaistīties projektā tikai tad, ja tas ir ekonomiski un saimnieciski pamatots, kā arī ja paredzams komerciāls izdevīgums. Latvijas puse jau iepriekš norādīja, ka pagaidām Visaginas projekta īstenošanā vēl ir daudz neskaidru jautājumu, kuŗi pusēm konstruktīva dialoga ceļā ir jāatrisina un kuŗi ir izšķirīgi turpmāko lēmumu pieņemšanai no visu iesaistīto partneru puses.

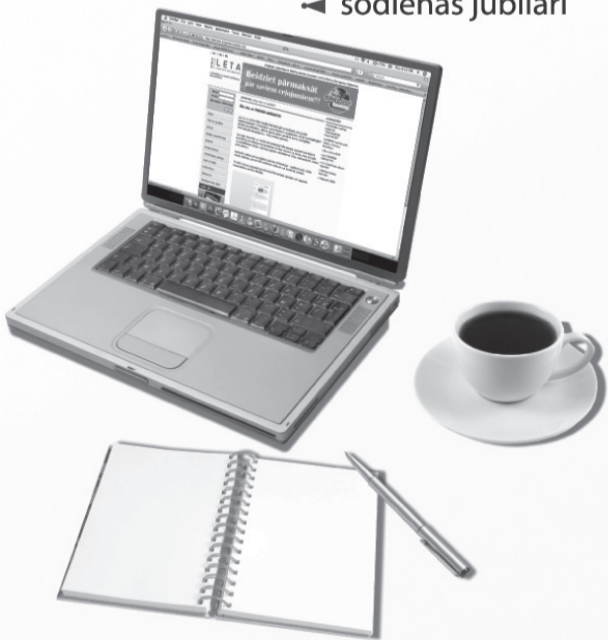
Lēmums par Latvijas uzņemšanu eiro zonā būs jūlijā

Galīgais lēmums par Latvijas uzņemšanu eiro zonā gaidāms nākamā gada jūlijā, teica Finanču

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Esam lūguši financējumu vienam darbiniekam, kurš veidotu šo krievu kanāli, jo alternatīva ir krievu valodā rakstītāji plašsaziņas līdzekļi. Negribu par tiem teikt neko sliktu, taču tā nav valdības sniegta informācija, un būtu tuvdredzīgi neizmantojot kanāli krievu valodā, kas ir mūsu, nevis svešs kanālis,” saka Pētersone.

Baiba Broka – VL/TB/LNNK kandidāte

Nacionālās apvienības *Visu Latvījai/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK) Rīgas nodaļas valde vienbalsīgi apstiprinājusi Baibu Broku (*attēlā*) par VL/TB/LNNK Rīgas domes priekšsēdes amata kandidāti.

„Rīgas pašvaldībā ir nepieciešamas gan politiskas, gan saimnieciskas pārmaiņas. Rīgas domes vadība jāmaina ar profesionālu un efektīvu darbu. Rīga nedrīkst būt apzināti nošķirta no valsts, tai jāatgriežas un jāintegrējas Latvijas sociālajā un politiskajā aprīvē. Prognozēju, ka, izmantojot latviešu kultūrai un nacionālajai identitātei tuvas vērtības un vērtējumiem solīto, nacionālā apvienība var gūt ļoti labus rezultātus gaidāmajās Rīgas domes vēlēšanās,” sacīja Broka. Broka ir tieslietu ministra Jāņa Bordāna (VL/TB/LNNK) padomniece un Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes lektore.

Latvijas talantīgākais jaunais šachists

topošās *Tal Residence* pamatos ievietos kapsulu ar vēstījumu nākamajam paaudzēm. Atceroties un godinot izcilo šacha lielmeistaru, rīdzinieku Michailu Tālu viņa dzimšanas dienā, 2012. gada 9. novembrī Rīgā, Elizabetes ielā 39, tiks ielikts topošās *Tal Residence* pamatakmens. Kapsulu būves pamatos ievietos bērnu šacha čempionāta uzvarētājs, kas tiks noskaidrots 8. novembrī. Bērnu šacha čempionāts, kuŗa patrons ir Michaila Tāla fonds, norisināsies Rīgas 22. vidusskolā, kur savulaik mācījies nākamais pasaules šacha čempions Michails Tāls (*attēlā*).

Tal Residence ir kompanijas *R.Evolution City* jauns konceptprojekts - vēstures iemiesojums arhitektūrā.

Arhitektu biroja *Architektonika* arhitekts Ingurds Lazdiņš, iepazīstinot ar projektu, stāsta:

“Šo darbu iedvesmoja Michaila Tāla veselīgais avantūrisms, optimisms, enerģija un spēja nepakļauties kompromisiem. Izcilais šacha lielmeistars nepārprotami bija viena no sava laikmeta spilgtākajām personībām. Topošā nama fasādes daļā izmantoti šacha motīvi: erkeru ģeometrija atgādina dažāda augstuma šacha figūras, bet gaiši un tumši tonēti stikla apvienojums rada asociācijas ar šacha dēlīša rūtīm.”

Leģendārais pieclatnieks

Sagaidot Centrālās bankas un lata 90 gadu jubileju, Latvijas Banka 1. novembrī laidusi apgrozībā jubilejas monētu *Sudraba pieclatnieks*, kas kalta Anglijā, izmantojot oriģinālās 1929. gada formas. Monētas mākslinieks ir Richards Zariņš (1869–1939).

Ši ir deviņdesmitā lata jubilejas un piemiņas monēta – monētas kaltas tikai atjaunotās valsts laikā. Latvijas Bankas jubilejas monētas ir miniatūri mākslas darbi, ko veltī Latvijas vērtībām – notikumiem, panākumiem, cilvēkiem, mūsu kultūras zīmēm

Polijā raksta par Litenes traģēdiju

Konservatīvā Polijas laikraksta *Rzeczpospolita* nedēļas nogaļa ilustrētais pielikums *Plus Minus* publicējis apjomīgu rakstu *Łotewski Katyń* (“Latviešu Katiņa”), kas veltīts 1941. gada vasaras traģiskajiem notikumiem Litenē.

Raksta autors, vēstures žurnālists Piotr Semka septembrī vairākas dienas pavadīja Latvijā, vācot materiālu rakstam un apmeklējot Litenes noņemtas vietas. Publikācijā norādīts, ka 80. gadu beigās *Lauku Avīze* pirmā sākusi rakstīt par padomju likvidētās Latvijas armijas virsnieku represēšanu un slepkavošanu šajā bijušajā Latvijas armijas vasaras noņemtas vietā netālu no Gulbenes.

Kandidē tikai Spāritis

Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) rudens pilnsapulcē 29. novembrī notiks jaunā LZA prezidenta vēlēšanu otrā kārtā. Uz amatu kandidē vairs tikai mākslas doktors Ojārs Spāritis (*attēlā*). Fizikas doktors Ivars Lācis pats atsaucis savu kandidātūru. Ja Spāriti LZA prezidenta amatā neievēlēs, atkārtoti tiks izsludināta pieteikšanās uz akadēmijas vadītāja amatu, un tad vēlēšanas varētu notikt pavasara pilnsapulcē.

Vēlēšanu nolikums ir nedaudz precizēts, taču, tā kā palicis jau iepriekš izvirzītais kandidāts, vēlēšanu kārtību nevar mainīt.

Ilze Ķuzule-Skrastiņa kļuvusi par Swarovski Bonda meiteni

Tirdzniecības centra *Spice* veikālā *Swarovski* norisinājies jauno Džeimsa Bonda rotu kolekciju prezentācijas sarīkojums. Bonda meitenes lomā iejutās Dailes teātra aktrise Ilze Ķuzule-Skrastiņa (*attēlā*). Džeimss Bonds – Intars Rešetins prezentēja aksesuārus vīriešiem.

Swarovski un Džeimsa Bonda sadarbība ilgst jau vairāk nekā 35 gadus. Rotas radījis viens no spilgtākajiem mūsdienu rotu dizaineriem Stefans Vebsters, kas, iedvesmojies no jaunākās Džeimsa Bonda filmas „Operācija *Skyfall*”, kā arī no citām Bonda filmām, radījis divas kolekcijas – *Skyfall* kolekciju un Džeimsa Bonda piecdesmit gadu jubilejai veltīto kolekciju. Filmā jaunās kolekcijas rotas nēsā franču aktrise Berenise Marlo, kuŗa atveido Severini - liktenīgo Bonda sievieti. Rotājoties ar dizaina līniju rotām, kas saistītas ar filmas tēmām, tiek uzsvērtas kaismīgā un aizrautīgā Bonda pasaule.

Brīnumi notiek - pēc 56 gadu meklēšanas satiekas māsiņas no Latvijas un Austrālijas

(ekskluzīvi – no portāla *Delfi*) Mazā Bolderājas mājīnā pie galda sēž pensionāre Janīna Bacha. Uz galda no fotogrāfijas laimīgas noraugās četras smaidošas sievietes (*attēlā*). Janīna ieļē kafiju un saka: “Tas ir vispār kaut kāds brīnums. Nemaz vairs pat necerējām – un te viņa beidzot ir!” Viņa rāda uz vienu no bildē smaidošajām sejmām. Tā ir viņu 56 gadus meklētā māsiņa Sarmīte, kuŗu savukārt visu mūžu nodarbinājis jautājums – kas es esmu, un kāpēc man nav neviena radnieka? Ar Latvijas Sarkanā Krusta organizācijas palīdzību viņa beidzot Latvijā atradusi veselu saimi radnieku. Šis visiem ir bijis lielu pārdzīvojumu gads.

Sarmītes vecāki bija komunisti. Bija kara laiks. Māte bija ieslodzīta cietumā, laikam spīdzināta un turpat arī pakārās. Tēvs gāja bojā kaujās Krievijā. Sarmīti un viņas jaunāko māsu ievietoja bērnu namā, bija 1944. gads,” stāsta Janīna. Kara laikā ziņu varēts nodot ar grūtībām. Kad vecmāmiņa Latgalē saņēmusi ziņas par notikušo un ieradies Rīgā, abas meitenes no bērnuma jau bi-

Foto: DELFI

jušas atdotas audzināšanā citām ģimenēm. “Sarmītes māsas pēdas sadzinām drīz - viņu bija paņēmuši mātes attāli radi. Nu jau viņa ir mirusi. Par četrgadīgo Sarmīti zinājām tikai to, ka paņēmis kāds ar vāciešiem saistīts virsnieks ar sievu un it kā ar kuģi izvedis no Latvijas - ne tā' uz Vāciju, ne tā' Zviedriju.”

1956. gadā Janīnas ģimene atgriezās no Sibīrijas, kuŗp Janīnas mamma ar bērniem bija labprātīgi devusies līdzī “par dzimtenes nodevību” izsūtītajam tēvam. Sākusies aktīva Sarmītes meklēšana. “Vecmāmiņa rakstīja uz visām iespējamām vietām. Es tolaik labi rakstīju krieviski - rakstīju uz Maskavu, uz Sarkanā Krusta - visur, par Sarmīti Barkāni - nekādu ziņu. Gadī gāja, un 70. gadu beigās tādai aktīvai meklēšanai metām mieru. Sarmīti gan vienmēr pieminējām radu sanāksnās līdz pat šim gadam, bet viss palika noslēpumā tīts,” stāsta Janīna.

“Mēs meklējām Sarmīti Barkāni, bet viņu, izrādās, Austrālijā sauc citādi - Sammi!” savu versiju klāsta Janīna. “Kad mēs ieradāmies Austrālijā, vietējiem bija bijis ļoti maz saskarsmes ar citām valodām, kultūrām, cilvēkiem. Viņi nespēja izrunāt manu vārdu, skolā mani apcēla, tāpēc izlēmu par labu saisinājumam Sammi, un tā mani tur sauc joprojām,” stāsta Sarmīte, kaut pasē joprojām palicis vecais vārds. Kā *Sammi Reindl* viņa atrodama arī sociālajā tīklā *Facebook*.

Sarmīte izmācījusies par medicīnas māsu - vecmāti. Strādājusi ar bērniem arī Jaungvinejā un Malaizijā. Divas reizes precējusies, viņai ir dēls un meita, taču vienmēr bijušas grūtības nodot bērniem tālāk to sajūtu, kas ir cilvēkam, kuŗš apzinās savu piederību dzimtai. “Visu mūžu mani mocīja jautājums - kas es esmu? Īpaši, kad gaidīju pati savus bērnus, es domāju - kas ir manās genās, no kurienes es nāku, un vai pasaulē ir kādi man tuvi cilvēki?”

Sarmīte ar vīru šovasar Latvijā pavadījusi trīs nedēļas. Pa brītiņam pie vienas māsiņas, brālēna, tad pie cita un tā tālāk - “tā teikt, uz izķeršanu, lai atgūtu nokavēto”. Paskatīties uz jaunajiem radiem no Anglijas atbraucis arī Sarmītes dēls ar sievu. Jaunatklātā saime izvadījusi Sarmīti pa svarīgākajām vietām - redzēta dzimtā puse Latgalē, dzimtas kapī, vieta, kur masu kapā varētu būt apglabāta Sarmītes māte, vieta Mūkusalas ielā Rīgā, kur Sarmīte dzīvojis ar audžuve-

cākiem. - “Es neko daudz neatceros, bet atceros Daugavu, tiltus un vilcienu, kas iet gar logiem,” viņa pārcilā savas visnenākās atmiņas.

Sarmīte Sarkanajā Krustā vērsusies divas reizes. Pērn laimējies. “Šis ir viens no tiem laimīgajiem gadījumiem, kad lieta ir atrisināta,” stāsta Latvijas Sarkanā Krusta Meklēšanas nodaļas pārstāve Santa Braže. Viņa organizācijā strādā samērā neilgi, tāpēc ir grūti paskaidrot, kāpēc organizācijai nav izdevies meklēto atrast agrāk. Iespējams, tas ir saistīts ar faktu, ka Sarkanais Krusts ļoti pakāpeniski ievada datorā senākos arhīva materiālus. “Arī, piemēram, Sarmītes 2000. gada meklēšanas pieprasījumu datu bazē neredzēju. Taču šis ir viens no tiem retajiem gadījumiem, kad zinām lietas tālāko gaitu, jo iesaistītie cilvēki atbrauca klātienē pateikt paldis. Visiem bija lielas asaras,” atceras Braže.

Latvijas Sarkanā Krusta dati rāda - 2011. gadā kopumā saņemti 218 jauni meklēšanas pieteikumi. 121 ir “humānītārās” lietas (nav saistītas ar konfliktiem, katastrofām vai karu).

Latvijas smagākais ķirbis

Rīgas Zooloģiskajā dārzā notika jau septītais *Ķirbju čempionāts*, ko organizēja lielveikalu tīkls *Maxima*. Iepriekš notika sacensības dalībnieku atlase visā Latvijā. Kā ierasts, pašus smagākos ķirb-

jus finālsacensībās svēra Latvijas spēcīgākie vīri – Raimonds Bergmanis un Dainis Zāģeris (*attēlā*). 2011.gadā par čempionu kļuva ķirbis no Skrundas. Tas svēra 155 kg. Arī šogad Skrunda bija starplīderiem. No desmit piedāvātajiem ķirbjiem pieci bija tieši no Skrundas.

Iepriekšējā gada rekords šogad ir pārspēts. Jaunā rekordista svārs ir 165 kilogrami! Lai šo milzeni novietotu uz svāriem, ar spēkavīru rokām vien nepietika, vajadzēja izmantot arī elektrokāru.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Komūnisms salīdzināms ar nacismu. Punkts.

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Paraugieties uz šo plakātu: *Visiem var šī zvaigzne spīdēt. EIROPA - VISIEM.*

Ko par to teiktu Eiropas Parlamenta deputāte

Inese Vaidere? Droši vien to pašu, ko Londonas *Daily Telegraph* slejās raksta Daniels Hannans: "Vai kaut ko pamanījāt? Līdzās kristietības, jūdaisma, džainisma (viena no Indijas reliģijām.- F.G.) un citiem simboliem ir viena no nelietīgākajām emblēmām, ko cilvēki izgudrojuši, – sirpis un āmurs."

Uz plakāta komūnisms pielīdzināts reliģijai. Bet kārstu tajā neredz... Un Hannans turpina: "Trijām paaudzēm padomju revolūcijas emblēma nozīmēja nabadzību, verdzību, spīdzināšanu un nāvi (...). Tā plandījās virs pāraudzināšanas nometnēm un gulagiem. Simtiem miljoniem

eiropiešu tas bija svešas okupācijas simbols (...). Bet te tā rēgojas uz plakāta Eiropas Komisijā, liecinot par tās autora morālo kurlumu (...). Ka tas var palikt nepamanīts diendienā Briseles gaitenēs, ir šķebinoši." Malacis Hannans! Meklējot citus Hannana rakstus, atradu apcerējumu, kas datēts ar 2010. gada 15. septembri un kam ir tiešs sakars ar manis virsrakstā pausto aksiomu, ar Latviju un Okupācijas mūzeju.

Oponējot *Guardian* žurnālistam Džonatanam Fridlandam, kas *BBC* uzdevumā apmeklēja Lietuvu un ir sašutis par to, ka Baltijā Staļina noziegumi tiek likti līdzās Hitlera ļaundarībām, Hannans raksta par saviem iespaidiem Rīgā, kur viņš apmeklēja Latvijas Okupācijas mūzeju. Tajā ir satriecošas liecības gan par NKVD, gan par židu slepkavošanu nacistu okupācijas laikā.

Hannans norāda, ka Latvijas

židi cietuši neproporcionāli no abējiem okupantiem. 1939. gadā židu īpatsvars bija 5 % no Latvijas iedzīvotāju kopskaita, bet starp tiem, kas tika deportēti uz Sibīriju, židu bija 10 %, jo viņu vidū bija daudz turīgu cilvēku. Un Hannans jautā: vai tad cilvēku klasifikācija uz mantības vai izglītības pamata ir lielākā mērā attaisnojama nekā šķirošana pēc rases vai reliģijas?

Atgādinot, ka līdz Staļina nāvei gulaga lēģeros gāja bojā pusotra miliona ieslodzīto, Hannans norāda, ka Otrā pasaules kara laikā padomju lēģeros mirstība bijusi lielāka nekā nacistu koncentrācijas nometnēs, izredzes izdzīvot bija mazākas (te nav runa par nošautajiem vai gāzes kamerās nosmacinātiem. - F.G.).

Uz personu, kas nēsā krekliņu ar Ķe Gevarras attēlu, neraugās tāpat kā uz tādu, kuŗa krekliņu grezno Ādolfa Hitlera

attēls, - kaut gan tā vajadzētu būt, raksta Hannans.

Vēl par to pašu salīdzināšanas problēmu mēs uzzinām no tagad atslepenotiem britu izlūkdienesta M15 dokumentiem, par ko raksta *Daily Mail*. Gijs Lidels, kas Otrā pasaules kara beigu posmā M15 ietvaros bija atbildīgs par pretizlūkošanu, savā dienasgrāmatā rakstīja, ka Jaltas konferences laikā Staļins, oponējot Čerčilam, aicinājis atklāti, īpaša tribunāla sēdēs, tiesāt nacistiskos kara noziedzniekus, jo tas lieti derot propagandai. Lidelam bija aizdomas, ka būšot tāpat kā padomju tiesas farsos, kas tika rīkoti Padomju Savienībā 20 gadu laikā.

Gadu vēlāk Lidels devās uz Nirnbergu, kur tiesāja 21 nacistu varasvīru, un savā dienasgrāmatā rakstīja: "Tā vien šķiet, ka vairākumu no tā, ko apsūdzētie pastrādāja 14 (drīzāk gan 12. - F. G.) gados, krievi pastrā-

dājuši 28 gadu gaitā."

To, ko Lidels saprata jau 1946. gadā, daudzi - tostarp Briselē - nesaprot vēl šodien.

Franks Gordons

REFERENDUMA NEBŪS?

Latvijas Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) paziņoja, ka noraida otru kārtu parakstu vākšanā par iespējamu referendumu pilsonības jautājumā. CVK balsojums bija seši pret divi, priekšsēdim Arnim Cimdamam atturoties. Pret lēmumu balsoja *Saskaņas centra*, kā arī Reformu partijas pārstāvji.

"Vēlētāju iesniegto likumprojektu nevar uzskatīt par pilnīgi izstrādātu, jo tas ir pretrunā ar 1990. gada 4. maija deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”, kas pēc sava statusa ir pielīdzināma valsts konstitūcijai”, – tā vēsti CVK informācijas centrs. „CVK ieskatā likumprojekts ir pretrunā neatkarības deklarācijā nostiprinātajai Latvijas valsts tiesiskās pēctecības doktrīnai, jo piedāvā nepilsoņus jeb bijušās PSRS pilsoņus automatiski pasludināt par Latvijas tautas sastāvdaļu, nevis dod tiem iespēju Latvijas pilsonību izvēlēties.” Tālāk komisija sprieda, ka likumprojekts ir pretrunā „starpautiskās tiesību principam, ka pilsonības pieņemšanai jābūt brīvprātīgai personas gribas izpausmei” un ka „diskriminējoša CVK skatījumā ir likumprojektā iekļautā norma, kas paredz nepilsoņa pasi pret Latvijas pasi apmainīt, nemaksājot valsts nodevu”. Pirms no nāca pie šī sprieduma, CVK aptauja veselu seriju *konstitucionālu* ekspertu, un viņu viedoklis esot lēmuma pamatā.

Komisijas lēmumu nekavējoties slavēja vairāki pazīstami valsts politikas pārstāvji. Tā dēvētās Nacionālās apvienības

(NA) izvirzītais tieslietu ministrs Jānis Bordāns paziņoja, ka likumprojekts neesot bijis pilnīgi izstrādāts un ka „daži politiski vēlas labi izskatīties potenciālo vēlētāju acīs”. Vēl ministrs piebilda, ka pilsonību iegūt Latvijā ir vienkārši, un tur viņam var piekrist. Eksāmens valsts valodā, vēsturē un Satversmē, lojalitātes zvērests, un tas ir viss. NA lideris Raivis Dzintars atzīst, ka CVK lēmums esot bijis profesionāls, piebilstot, – „kā politiskis un Latvijas pilsonis esmu ļoti gandarīts, ka par tik ļoti absurdu priekšlikumu nebūs jātērē nodokļu maksātāju miljoni, lai šo jautājumu risinātu referendumā”.

Valdošā *Vienotības* partija paziņoja, ka „grozījumi uzskatāmi par acīm redzami neizstrādātiem, jo tajos ietvertās normas juridiski un tehniski nav iespējams integrēt mūsu valsts tiesību sistēmā, īpaši Pilsonības likumā. *Vienotību* pārstāvošais premjērministrs Valdis Dombrovskis savukārt paziņoja, ka lēmums mazināšot spriedzi sabiedrībā.

Par šo apgalvojumu gan var strīdēties. Politoloģe Iveta Kažoka no politisko pētījumu centra *Providus* norāda, ka lēmums nelatviešos varot radīt lielāku nepatiku vai dusmas. Tur viņai ir taisnība. Vēstures mēslainē visnotaļ ieslaucītās apvienības *Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā* (PCTVL) lidere Tatjana Ždanoka (diemžēl arī viena no Latvijas pārstāvēj Eiropas Parlamentā) nekavējoties paziņoja, ka lēmums esot „plaisa Latvijas valsts pamatos”, un solīja, ka viņas pārstāvētais politiskais spēks to pārsūdzēs Administratīvajā tiesā, lūdzot CVK lēmumu apturēt un atjaunot referen-

duma rīkošanas procesu. Šāda pārsūdzēšana ir paredzēta Latvijas likumos, un atliek tikai vērot, ko tiesa spriedīs. Administratīvā tiesa mēdz strādāt visnotaļ lēni, par to jau daudzkārt ir rakstīts. Skaļākais piemērs bija stāsts par vēstures mēslainē pavisam ieslaucīto Latvijas Pirmo partiju/*Latvijas ceļš*, kas pārsūdzēja Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja uzlikto sodu par krāpšanas partiju priekšvēlēšanas kampaņu financēšanas jomā 2006. gadā, bet pirmā tiesas sēde par attiecīgo jautājumu notika vēl pēc nākamajām Saeimas vēlēšanām 2010. gadā. Tas nozīmē, ka arī šīs lietas izskatīšana var prasīt daudzus jo daudzus mēnešus vai pat vairākus gadus. Dzīvosim, redzēsīm.

CVK lēmums izraisīja arī starptautisku rezonanci, un lasītājam nebūs gluži pareizs. Arnis Cimdars pēc lēmuma pieņemšanas intervijā sacīja: „Sliecos domāt, ka šis likumprojekts jānodod apspriešanā tautai, tāpēc ka saņemtajos ekspertu viedokļos es neatradu pat nevienu aspektu, kuŗa visi būtu vienprātis, ka projektā ir trūkums, kuŗa dēļ likumprojektu nevar nodot nobalsošanai.” Savukārt Reformu partijas pārstāve komisijā Ieva Gruzīņa, kas balsoja pret lēmuma pieņemšanu, publicēja komentāru portālā *Ir.lv* ar virsrakstu „Uzticos Latvijas tautas spējai”. Viņa raksta: „Es gribētu, lai mans balsojums PAR nākamo parakstu vākšanas kārtu tiktu uztverts kā mans uzticības apliecinājums Latvijas tautas spējai pašai sev izvēlēties to, kas būtu un kas nebūtu demokrātiski pieņemams risinājums arī šajā pretrunīgi vērtētajā situācijā.”

kāda no minētajām organizācijām īpaši daudz par to runās, jo Eiropas Savienībai iekšlietas ir iekšlietas, bet ANO mūsdienās ir daudz, daudz svarīgāki jautājumi, par ko domāt. EDSO gan varbūt kaut ko sacīs. Sevišķi interesanti tas būtu tāpēc, ka EDSO cilvēka tiesību komisārs patlaban ir latvietis Nils Muižnieks. Atkal jāatzīst – dzīvosim, redzēsīm.

Bet par pašu lēmumu man jāpiekrit tiem, kuŗu ieskatā tas nav bijis gluži pareizs. Arnis Cimdars pēc lēmuma pieņemšanas intervijā sacīja: „Sliecos domāt, ka šis likumprojekts jānodod apspriešanā tautai, tāpēc ka saņemtajos ekspertu viedokļos es neatradu pat nevienu aspektu, kuŗa visi būtu vienprātis, ka projektā ir trūkums, kuŗa dēļ likumprojektu nevar nodot nobalsošanai.” Savukārt Reformu partijas pārstāve komisijā Ieva Gruzīņa, kas balsoja pret lēmuma pieņemšanu, publicēja komentāru portālā *Ir.lv* ar virsrakstu „Uzticos Latvijas tautas spējai”. Viņa raksta: „Es gribētu, lai mans balsojums PAR nākamo parakstu vākšanas kārtu tiktu uztverts kā mans uzticības apliecinājums Latvijas tautas spējai pašai sev izvēlēties to, kas būtu un kas nebūtu demokrātiski pieņemams risinājums arī šajā pretrunīgi vērtētajā situācijā.”

Piekritu. Tāpat, kā tas bija ar referendumu par valsts valodu, arī šoreiz būtu jāļauj procesam ritēt ierastā kārtā. Tagad nav skaidrs, vai otrā parakstu vākšanas kārtā izdotos savākt nepieciešamo parakstu skaitu, it īpaši tāpēc, ka šoreiz liela daļa *Saskaņas centra* pārstāvju ir nolēmuši procesā nepiedalīties. Lasītāji noteikti atceras, ka Rī-

gas pilsētas galva Nils Ušakovs parakstījās par valsts valodas referendumu rīkošanu, bet diez vai viņš un viņa kolēģas uzdrīkstētos darīt to pašu šoreiz, jo nu nepavisam aiz kalniem vairs nav nākamās pašvaldību vēlēšanas un daudzu latviešu acīs jau paraksts par valodu referendumu bija pietiekami liela nodevība. Savukārt, ja izdotos savākt nepieciešamo parakstu skaitu, tad nav ittin ne mazāko šaubu, ka liels vairākums vēlētāju priekšlikumu noraidītu. Valodas referendumā pret divām valsts valodām balsoja teju trīs ceturtdaļas no tiem, kuŗi piedalījās balsojumā, un nav iemesla domāt, ka šoreiz tas būtu citādi. Piedevām referendums vismaz teorētiski jautājumu par divām valsts valodām noņēma no sabiedriski politiskās dienas kārtības, un jādodom, ka tāpat tas būtu arī ar pilsonības jautājumu, ja par to notiktu referendums. Vārdu sakot, manā ieskatā CVK lēmums nebija pareizs.

Tāču paliek vēl otrs jautājums, par ko ir runājis arī A. Cimdars. Proti, Satversmes tiesa patlaban drīkst vērtēt tikai tādus likumus vai valdības rīkojumus, kas jau ir pieņemti. Esmu vienprātis ar CVK vadītāju ieskatā, ka likums par Satversmes tiesu būtu jāgroza, lai tai ļautu vērtēt arī likumprojektus un, kā šajā gadījumā, pieteiktus referendumu jautājumus. Ja jau galvenais jautājums par pilsonības referendumu bija konstitucionāls, tad būtu tikai loģiski, ja galavārds šai jautājumā piederētu Satversmes tiesai, piedevām pirms, nevis pēc tam, kad process ir pabeigts. Par to noteikti būtu jādomā.

Kārlis Streips

Par labiem un sliktiem lēmumiem

Sallijas Benfeldes saruna ar Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) priekšēdi Arni Cimdaru

Kādēļ atturējaties CVK balsojumā par „nepilsoņu referendumu”?

Savu balsojumu es skaidroju pirms balsošanas, kad notika viedokļu apmaiņa. Es sliecos domāt, ka šis likumprojekts jānodod apspriešanā tautai tāpēc, ka saņemtajos ekspertu viedokļos es neatradu pat nevienu aspektu, kurā visi būtu vienprātīgi, ka projektā ir trūkums, kuŗa dēļ likumprojektu nevar nodot nobalsošanai. Mums ir ļoti labi atzinumi tajā nozīmē, ka tie bija sagatavoti īsā laikā un eksperti tiešām ir ļoti rūpīgi strādājuši. Tomēr katrs no viņiem norāda uz atšķirīgiem trūkumiem vai neatbilstībām, kuŗu dēļ likumprojekts nebūtu nododams tautai nobalsošanā, bet atzinumos nav viennozīmīguma. Manā ieskatā - kad ekspertiem nav vienota viedokļa, likumprojekts jānodod tautai vērtēšanā. Lēmuma projekts, ar kuŗu sākām, bija balsojums par to, ka likumprojekts ir apturams un tālāk nav virzāms; es par to nebalsuju, atturējos. Tāpat kā ekspertiem nav vienota viedokļa, kāpēc likumprojekts nav virzāms tālāk, viņiem nav vienota skatījuma, kādēļ tas būtu jāvirza tālāk, tāpēc šajā jautājumā es atturējos. Ja CVK būtu lēmusi nevis par to, vai likumprojekts ir vai nav apturams, bet par to, vai ir vai nav jāizsludina parakstu vākšanas otrš posms, tad es būtu balsojis par to, ka parakstu vākšana jāturpina. CVK vienotības, ka balsojums būs par likumprojekta apturēšanu vai neapturēšanu.

Vai CVK lēmums noteikti tiks pārsūdzēts administratīvajā tiesā?

Plašsaziņas līdzekļos likumprojekta iesniedzēji ir apgalvojuši, ka nelabvēlīga lēmuma ga-

Arnis Cimdaris: „Satversmes tiesai būtu jāļauj vērtēt likumprojektus pirms referendumā”

dījumā CVK lēmumu apstrīdēs administratīvajā tiesā. Varam vienīgi konstatēt, ka juridiska strupceļa nav, jo lēmumu ir iespējams apstrīdēt.

Vai jūsuprāt ir nepieciešamas pārmaiņas likumdošanā, un kādas tās vajadzīgas, lai neiestātos situācija, ka CVK nākas lemt par likumprojekta konstitucionālo atbilstību?

Par likumprojektu atbilstību Satversmei pēc hierarchijas būtu jālemj Satversmes tiesai, tāpēc, manuprāt, būtu jāpaplašina Satversmes tiesas kompetence, dodot tai tiesības un uzliktot par pienākumu izvērtēt tos likumprojektus, kuŗi tiek virzīti uz referendumu. Tas būtu saprātīgi kaut vai no izmaksu viedokļa, arī no stabilitātes un citiem aspektiem. Manuprāt, likumdošanā no juridiskās tehnikas vie-

doķļa vajadzētu arī nostiprināt institūciju, kas ir ārpus CVK un dotu atzinumu par likumprojektiem, – tas, piemēram, varētu būt Saeimas Juridiskais birojs, varbūt ir kāda cita, labāka institūcija, bet varbūt jāveido kāda kolleģiāla institūcija. Šobrīd man nav gatavas receptes, bet ir skaidrs, ka ir aspekti, kuŗu dēļ vajadzība pēc vērtējumiem varētu būt pastāvīga. Ja CVK tiek uzdots veikt likumprojekta agrīno vērtēšanu vēl pirms parakstu vākšanas, tad mēs varam paši uzklaust ekspertu atzinumus, lai izprastu situāciju un pieņemtu savu lēmumu.

Vai likumprojekta konstitucionālo atbilstību skaidrāku neparādītu grozījumi Satversmē, par kuŗiem ir daudz diskutēts un par kuŗiem diezgan plaši ir izteicies arī Egils Levits?

Vai grozījumi Satversmē ne-novērstu situācijas, kad nav skaidrs, vai likumprojekts apdraud vai neapdraud Latvijas valsti un vai par to vispār var balsot?

Pēc būtības šis jautājums jāuzdod konstitucionālo tiesību ekspertiem. Es nejutos spēcīgs diskutēt ar Levita kungu konstitucionālos jautājumos, tāpēc man nav sevišķu komentāru. Taču es vairāk atbalstu viedokli, ka attiecībā uz Satversmi ir jautājumi vai lietas, kuŗu grozīšanai ir vajadzīgs daudz augstāks sliekšnis, kaut arī jau šobrīd ir Satversmes panti, kuŗu mainīšanai tas vajadzīgs augsts. Man nešķiet, ka labākais risinājums ir pilnīgi negrozāms teksts. Ja spriežam tīri teorētiski – Lielbritānijā ir monarchija, bet vai tāpēc tur ir slikta dzīve? Varbūt Latvijas iedzīvotāji kādā brīdī simtprocentīgi nolemj, ka mums vajag monarchiju – kuršu ķoniņus, piemēram (*smejas*). Vai tad, ja visi to grib, mēs nevarētu mainīt republiku pret ķoniņu zemi?

Jautājums ir par to, cik lielam jābūt šādu pārmaiņu atbalstam. Domāju, ka mums noteikti ir jāidentificē kritēriji, kuŗos pārmaiņas ir veicamas ar ļoti striktu pilsoņu kopuma pārsvaru. Pilnīga nemainība, manuprāt, nav īsti pareizais ceļš, jo var pienākt brīdis, kad konstitūcija pati ir jāmaina. Visās valstīs ir iespēja pieņemt jaunu konstitūcijas tekstu. Situācijas taču mainās, un, pēc manām domām, ja gribam saglabāt pēctecību, tad jārunā nevis par pilnīgi negrozāmām lietām, bet par lietām, kuŗas grozīt ir iespējams tikai ar ļoti, ļoti respektējamu vairākumu.

Vai tas, ka CVK nācās pieņemt lēmumu jautājumā, kuŗā

ekspertu viedokļi nav viennozīmīgi un skaidri, padara CVK iedzīvotāju acīs par stingru un nelokāmu viedokļa paudēju vai, tieši pretēji, – par apšaubāmu institūciju?

Vēlēšanu kārtība, vēlēšanu administrēšana, tiesiskums šo procedūru ievērošanā un likuma viennozīmība - tie ir mūsu instrumenti. Ne visi procesi ir aprakstīti viennozīmīgi, un tad ir iespējama balsošana par to, cik tālā tās likums ir pieļaujams. Uzsākot sēdi, kuŗā lēmams par minēto likumprojektu, es atgādināju CVK īpašo lomu demokrātiskā sabiedrībā, tiesiskuma nozīmību un aicināju apzināties mūsu atbildību ilgtermiņā, lai lēmums neizraisītu uzticības samazināšanos. Vēlēšanas un uzticība vēlēšanu administrātorā godaprātām ir nesaraucjami saistītas. Jāteic gan, ka vēlēšanu organizēšana atšķirībā no šī gadījuma ir ļoti precīzi aprakstīta, nevaru iedomāties, ka mums būtu iespēja varēt, un tas ir ļoti labi. Šajā gadījumā balsojums bija likumā atrunāta iespēja un ļāva situāciju atrisināt. Tomēr ir vēlēti, kuŗiem šis lēmums šķiet nepareizs un nepatīk, un ir cilvēki, kam noteikti nebūtu patīcis pretējs lēmums. Manuprāt, visnepareizāk gan būtu bijis lēmumu nepieņemt vispār. Nav labu vai sliktu lēmumu, nepareizi ir lēmumu nepieņemt. Ja lēmums nav bijis labākais, to var labot. Ja lēmuma nav, to pat labot nav iespējams. Šobrīd CVK lēmumu ir pieņēmusi, tai bija tiesības to pieņemt, tā bija tiesīga vērtēt, un argumentācija bija katram sava, tā nebija vienprātīga. Pirms gada jautājumā par valodu CVK nostāja bija vienprātīga, tagad tā nav. Skatāties, kas notiks tālāk.

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) priekšsēža Alda Austera vēstule plašsaziņas līdzekļiem par reemigrācijas jautājumiem

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas pāraudzībā strādājošā Reemigrācijas plāna darba grupa ir nākusi klajā ar pirmajiem priekšlikumiem. Darbs tiks turpināts, taču pašreizējā stadijā pirmie priekšlikumi ir nodoti sabiedriskai apspriešanai.

Aicinām ikvienu izteikt savu viedokli, sekojot šai saitei: <http://www.musuvlsts.lv/forum>

Vēlos norādīt arī to, ka Latvijai nav par katru cenu jācenšas noturēt cilvēkus uz vietas: pēc ilgstošās noslēgtības gadiem cilvēkiem ir akūti nepieciešama jaunas, citādas dzīves pieredze, lai spētu radīt idejas Latvijas attīstībai. Tā ir brīvība, par ko esam ilgstoši cīnījušies. Tas, kas Latvijai jānodrošina, ir apstākļi, lai cilvēkiem būtu patīkami

atgriezties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un ārzemēs iegūtās zināšanas un uzkrājumus likt lietā mūsu labā.

Manuprāt, ir pareizi īpaši atbalstīt, arī materiāli, ģimenes, kuŗas vēlas atgriezties, pastiprināt pieejamību informācijai par darba un investīciju iespējām Latvijā, kā arī ciešāk sadarboties ar latviešu kopienām pasaulē. No savas puses esam rosinājuši plānu papildināt ar priekšlikumiem pilnīgi izskaust prasības pēc krievu valodas zināšanām valsts iestādēs un kapitālsabiedrībās, jo tas ir būtisks šķērslis atgriezties Rietumu izglītību ieguvušiem tautiešiem; valsts uzņēmumiem un kapitālsabiedrībām jāveic kampaņas, aicinot ārvalstīs dzīvojošos veidot karjēru Latvijas valsts iestādēs un uzņēmumos; jāpārskata reglamentēto profesiju, kā arī diplomu un kvalifikāciju atzīšanas rēgulējums, lai novērstu

ierobežojumus Latvijā izmantot ārvalstīs iegūtās zināšanas.

Īpaši svarīgi ir norādīt, ka darbs ar šo reemigrācijas plānu ir iesācis ļoti plašu diskusiju par mūsu cilvēku attiecībām ar valsti. Šis plāns ir „starta šāviens” ilgstošai diskusijai un procesam, kuŗa laikā Latvijai būtu jāpārveidojas par modernu, attīstītu un spējīgiem cilvēkiem draudzīgu valsti. Protams, šie priekšlikumi neveicinās tautiešu strauju un plašu atgriešanos tūlīt un nekavējoties, un tam arī nebūtu lielas jēgas, jo darbvietu vēl nav, taču, kā jau minēju, ir ļoti svarīgi, ka ir sāka diskusija, kas jāturpina, papildinot plānu no gada uz gadu ar jauniem elementiem.

Patiesā cieņā
Aldis Austers,
Eiropas latviešu apvienības (ELA) prezidija priekšsēdis

Pirksim Latvijas preces

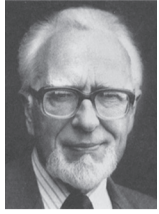
Vai Tu zināji, ka apģērbs, kurpes, somas, kosmētika un citas preces, kuŗas pērkam Latvijas veikalos, ir ievestas no svešām zemēm, kas ir 1000 līdz pat 10 000 kilometru tālu?

Un vai Tu zināji, ka, jo vairāk pirksim šīs preces, jo tālāk Tavai ģimenei, draugiem, paziņām būs jābrauc tās ražot? Es izvēlos pirkt Latvijas precis, lai varētu strādāt, dzīvot, būt tuvāk ģimenei un mājām! Aicinu Tevi darīt to pašu!

Esam izveidojuši pirmo Latvijas preču interneta veikalu pasaulē, latvisku no matu galīņiem līdz papēžiem. Iepērcies un aicini to darīt saviem draugiem, radiem un paziņām gan Latvijā, gan ārzemēs! Spied šeit: www.LatvijasPreces.com

Vairāk par to, kāpēc būtu jāiegādājas Latvijas ražojumi, lasiet šeit: <http://latvijaspreces.com>

JAUNAS VĒSMAS LATVIEŠU TEĀTRĪ

Neparasta izrāde

Gan kalendāra lapa, gan dzērviu kāši debesīs atgādina, ka rudens ir klāt. Soruden dzērvēs, kā sarunājušas, pāris dienu laikā – kāsis pēc kāša – laidās prom uz siltākām zemēm. Skumji un arī skaisti ir ieklausīties dzērviu skanīgajās klaigās, jo ik reizi līdz ar viņu aizlidošanu dzimst droša ticība par atgriešanos. Bet – ko lai dara Latvijā palikušie? – Jāskaita cāļi? Tā vismaz sakāmvārds atgādina, ka cāļus skaitot rudeni. Jā, un jāiet uz teātri! Šogad tiešām rudens, cāļu skaitīšana un teātris saplūst vienā veselumā.

Mūsu teātros ienāk jauna režisoru paaudze. Latvijas Kultūras akadēmiju beiguši vairāki jaunie režisori, kas teātros ienāk ar saviem pirmajiem darbiem. Prieks par to, jo līdz jauna režisoriem noteikti nāk arī svaigas vēsmas, citādi mūsu teātri sāka mazlietiņ tā kā ieciklēties. Protams, ne katrs jaunā režisora iestudējums pelna uzslavu, gadās arī pa kādai nezālei, par ko nākas bilst kritiskus vārdus, un tomēr jauniešu starts visādā ziņā vērtējams pozitīvi.

Nacionālā teātra nemīļīgajā Jaunajā zālē izrāda **Tenesija Viljamsa lugu „Pērnavasar negaidot”**, ko iestudējis **Vladislavs Nastavševs**. Teikšu atklāti, šo Tenesija Viljamsa lugu nepazīnu, vismaz uz latviešu skatuves tā parādās pirmo reizi. Tā ir neparasta – reizē stāstījums un pagātnes notikuma izsekojums: Vīneblas kundzei iepriekšējā vasarā nenoskaidrotos apstākļos

bojā gājis dēls, kundze to ilgi un droši skaidro dakterim Cukuram, dēla nelaimē vainodama viņa draudzeni, pajauno meiteni Katrīnu. Lugas beigu daļā meitene stāstījumā paveras istā aina par Vīneblas kundzes dēla personību un viņa nāvi. Līdz ar to luga un arī izrāde ir patiesības meklēšanas un skaidrošanas process un aktieņiem uzliek grūtu uzdevumu – skaidrot, kā tas bijis pērnavasar, un šo procesu izrādes dalībnieki veic teicami. Iestudējumā režisors atteicies no visa liekā, galvenais tajā ir aktieņi, viņu sacītais vārds, paustā doma, ārišķībai izrādē nav vietas, un tajā triumfē visaugstākā vērtība: patiesīgums!

Un nu esmu citā izrādē: tās virsraksts: „Izrāde „Gals””. Režisors Elmārs Seņkovs. Izrāde notiek turpat – Nacionālā teātra Jaunajā zālē. Elmārs Seņkovs tikko sācis režisora gaitas un man diemžēl vēl ir pasvešs. Izrāde tiešām bija neparasta, tajā darbojas galvenokārt Nacionālā teātra aktieņi. Izrādes sākumā viņi visi – seši – nostājas skatītāju priekšā un paziņo, ka vairs neesot šī teātra aktieņi (protams, tas ir joks!) un nu kopīgi mēģināšot sacerēt un radīt izrādi, kas drīz arī sākas: centrā aiz aktieņu muguras nolaižas tāds kā aizkars, kas nu noder par ekrānu, uz tā redzam, kā darbojas tikko redzētie aktieņi, kā viņi prāto, ko skatītājiem izrādīt. Pēc maza brīža priekšskars paceļas, un redzam nelielu epizodu. Aktieņu studiju procesā tās parasti dēvē par etidēm, un izrādē vērojama šādu nelielu epizodu virkne. Skatuves telpas dibenplānā iekārtota tāda kā aktieņu ģērbtuve

ar grima galdīniem, tur pēc nopelēta epizoda aktieņi veikli pārģērbjas, vajadzības gadījumā pielāgo un uzvelk kādu parūku, un var sākties cits epizods, līdz ar to katrs aktieris „Izrādē „Gals”” notēlo trīs vai četras lomiņas. Ikviens epizods ilgst tikai nedaudzas minūtes, taču katrs no tiem beidzas ar sava veida punktu, varētu sacīt: galu. Reizēm tie ir komiski, citreiz – pavisam drāmatiski.

Šāda veida izrāde mūsu teātros nav redzēta, pašsacerētas izrādes gan ir veidojuši Jaunā Rīgas teātra aktieņi, bet „Izrāde „Gals”” ir atšķirīga, un tā sniedz arī atbildi uz samilzušiem, aktuāliem jautājumiem. Bieži vien dzirdam, ka nav piemērotu lugu. Bet tikko apcerētajā gadījumā aktieņi atbildi devuši paši un – radījuši izrādi. It kā pa jokam, bet dziļākajā būtībā – pavisam nopietnu.

Vilšanās

Tā tas laikam pasaulē iekārtots – nekad nevajag ne ar ko īpaši aizrauties: sāku slavēt jaunus režisorus, un pēkšņi – smaga vilšanās. Aizgāju uz Dailes teātra Mazo zāli, kur tika izrādīta **Tenesija Viljamsa luga „Tetovētā roze”**. Vēl viena šī izcilā amerikāņu rakstnieka luga – kā var neaiziet? To iestudējis jauns režisors Jurijs Djakonovs, turklāt īsteni tā esot nevis Dailes teātra, bet gan neatkarīgās apvienības „Daile” izrāde. Vispirms jau pārsteidza lugai piedēvētais apakšvirsraksts: komiska traģēdija. Vai traģēdija var būt komiska? Nezinu. Jaunais režisors par galveno izvirzījis vienu mērķi – pārsteigt skatītājus! Par Tenesija

Viljamsa nopietnās, psiholoģiski sarežģītās lugas atklāsmi viņš nav licies ne zinīs un varmācīgi izdarījis gan ar lugu, gan aktieņiem. Izrādē darbojas četri manis patiesi cienīti aktieņi, bet režisors ar viņiem cenšas taisīt pekstiņus, lai par katru cenu skatītājus pārsteigtu.

Izrāde sākas absurdi: priekšskars vēl nav atvēries, aiz audekla redzami divu sieviešu ēnu tēli, viņas par kaut ko sarunājas, bet saprast nevar neko. Režisoru tas neinteresē, un tā paiet kādas astoņas minūtes; tad priekšskars atveras, bet pārsteigumi nebeidzas. Viena lugas varone izlien no cauruma, kas atveras sienā, otra – no ledusskapja, vēlāk tēli parādās no divāna apakšas. Vārdu sakot – kā cirkā vai trakā absurda lugā. Turpmākajā izrādes gaitā režisors alkst pierādīt, cik viņš ir neparasts. T. Viljamsa luga viņu neinteresē, aktieņu iezīmētās tēlu attiecības – arī ne, un man žēl aktieņu, kam tik smagi nodarīts pāri, un žēl arī skatītāju. Izrādes programmas lapinā pareizus vārdus par Tenesija Viljamsa lugu virzību rakstījusi literārā padomniece Evita Mamaja: „Vārdi *mīlestība* un *dzīve* Tenesija Viljamsa drāmatūrijas vārdnīcā kļūst par sinonīmiem. Šāda mīlestība satuvina šuvēju Serafinu un šoferi Alvaro lugā „Tetovētā roze.” Režisoram Djakonovam Tenesija Viljamsa luga palikusi kā neatvērta grāmata. Labi gan, ka tā nav Dailes teātra izrāde, tiek izmantota tikai tā skatuve. Protams, nākotnē paredzēt nav iespējams, paies puiciskuma gadi, radīsies citāds dzīves skatījums. Tā kādreiz man par daudz vien-

pusīgs šķita režisora Džilindžera (Rupeika) skatījums uz dzīvi un tās parādībām, bet pagāja laiks, un tagad es viņu vērtēju par vienu no izcilākajiem latviešu režisoriem. Ticēsim rītdienai!

Kāda tā atnāks – grūti paredzēt. Mani mulsināja kādas latviešu aktrises atbilde žurnālistam: jau vairāk nekā gadu viņa dzīvo Itālijā, strādā kādā firmā amerikāņu televīzijas kanālī, bet uz jautājumu – vai viņa nedomā atgriezies Latvijā, bijusi aktrise strikti atbildēja: „Atgrieztos, ja kāds teātris man piedāvātu labas lomas labos iestudējumos. Un piedāvātu par to normālu atalgojumu.” Ko lai dara? Viņu var saprast, taču man sirdij tuvāks ir aktieņa Aināra Ančevska spriedums: „Naudīnās ir tik, cik tās ir, un tā arī ir labi.” Un Ančevskis piebilst: „Kādēļ gāji uz aktieņu fakultāti, ja zināms, ka Latvijā nav neviena aktieņa miljonāra.” Tā, lūk. Un tad es iedomājos par tiem daudzajiem latviešu aktieņiem, kas nonāca trimdā un aizrautīgi kopa teātra mākslu, par to nesaņemdami ne grasi. Viņiem galvenais bija teātris. Aktieņu cilts svešatnē sarūk, taču ar prieku dzirdu, ka Laimonim Siliņam *mazajā teātri Sanfrancisko* izdevusies teicama izrāde, kas guvusi skatītāju lielu atsaucību. Brigita Siliņa par to piebilst: „Publikas atsaucība mūsos vēl ilgi dzīvos. Tas jau ir mūsu vienīgais atalgojums, un to nevarētu aizstāt nekādas naudas summas.” Teātris viņiem – uzticamajiem mūzas kalpiem – palīdz dzīvot un izdzīvot.

Viktors Hausmanis

Mūsu rudens saīsinātais laiks un laikmeta mūzika

Ne tikai rudens īsina mūsu laika sajūtas, bet visa mūsu laika izjūta ir saspiesta neiedomājami. Tagad desmitsekundes brīžiem līdzinās vienam eonam

(AEON – niecīgākā laika atzīme). To, ko agrāk varējām izdarīt stundas laikā, tagad, izmantojot mūsdienu tehnoloģijas, veicam vienas minūtes laikā. Taču laika presings apgriezti proporcionāli darbojas birokratijā. Kad 1993. gadā mainīju pasi, pagāja divas dienas, tagad – nedēļa vismaz.

Mūzikā laika izjūta darbojas pavisam divaini un nesaprotami. Desmit minūšu gara neliela simfoniska miniatūra izklausās bezgala gara. Šķiet pagājusi vismaz stunda. Turpretī, klausoties kādu no Mālera garajām simfonijām, Laika skrējieni apstājas pie neziņas sliekšņa.

12. novembrī Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris kārtējo reizi sevi apliecināja igauņu diriģenta Olari Eltsa piedāvātajā programmā. Jeb varbūt pārņemta no saslīmušā M. Šišona. **Jaņa Mediņa „Ziedu valsis” no viņa baleta „Mīlas uzvara”**,

Dmitrija Šostakoviča 1. Vijoļkoncerts (1949), solists Sergejs Krilovs, un Johanna Brāmsa 1. Simfonija varēja apmierināt dažādas klausītāju gaumes. Diriģents un orķestris lieliski saratās, un raibā programma neizklausījās nemaz tik pārlieku raiba.

Jaņa Mediņa (tāpat kā viņa laikabiedru Ādolfa Ābeles, Jaņa Kalniņa vai Volfganga Dārziņa) mūzika mūsu koncertzālēs skan pārāk reti. Retāk nekā Gijas Kančēli vai Džona Adamsa darbi. Tāpēc iepriecināja populārā valša atturīgi romantiskā, bet ne mazāk emocionālā interpretācija. Kā skaists zieds, ko pāsniedz ziemas salā.

D. Šostakoviča 1. Vijoļkoncerts uzrakstīts tūdaļ pēc graužošās Ždanova (PSRS Kompartijas CK sekretāra) uzstāšanās inteliģences sapulcē 1948. gadā. Tajā galvenie grēkāži bija Šostakovičs un Prokofjevs. Šajā tehniski grūti atskaņojamā koncertā skaidri dzirdami komponista domu zemitēksti, atbilde Staļinam. Tāpat kā Albāna Berga Vijoļkoncertā (1926.), arī šeit daudz iešifrētu mājienu – naid, dusmas, izmisums. Īpaši tas jūtam 4. daļā vijoļes lielajā ka-

dencē. *Totentanz*. Tā to varētu apzīmēt. Nāves deja, histeriska burleska – tie šodien varbūt šķiet emocionāli pārspilējumi, bet Staļina pēdējie valdīšanas gadi to raksturo. Koncertu atskaņoja nevainojami, izteiksmīgi, nedaudz mazinot emocionālo temperatūru, krievu vijoļnieks Sergejs Krilovs un teicami atbalstīja Eltsa vadītais orķestris. Par Koncerta 2. daļu nav ko piebilst. Var to aprakstīt ar kāda slavējamā kritiķa vārdiem: koncertā skanēja simfonija, ko nopelēja orķestris. Lūk, tā! Ar to pateikts viss!

21. oktobrī aizsākās dzejnieka Andreja Eglīša 100. dzimšanas dienas svinības. Daudziem šī dzejnieka darbi atklājās jaunā gaismā, jo Latvijā Eglīti piemin tikai un vienīgi valsts jubilejas gadījumos. Viņa teksts Lūcijas Garūtas slavenajai kantātei „**Dievs, Tava zeme deg!**” simbolizē tautas noskaņojumu kritiskajos vēstures periodos: hektisko svārstīšanos starp izmisumu un cerībām. Tā tas bija 1944. gada martā, tā tas bija 1991. gada barikāžu laikā. Abas reizes Andrejs Eglītis un Lūcija Garūta, „trauslā Lūcītē”, kā viņu sauca Mariss Vētra, sniedza savai tautai gari-

Kultūras ziņas

***Latvijas Radio koris** devies uz Kanadu un ASV, lai piedalītos divos dažādos mūzikas festivālos un koncertētu arī tautiešiem. 11. novembrī *Koerner Hall* Toronto, Kanādā, piedaloties festivālā *Soundstreams*, koris diriģenta Kaspara Putniņa vadībā dziedās Sergeja Rachmaņinova un Alfrēda Šnitkes darbus, 13. novembrī sniegs koncertu Kanadas latviešiem.

Festivālā *White Light Festival*, kas mūzikas sabiedrībā iemantojis augstu prestižu un ko rīko Linkolna centrs Ņujorkā, Latvijas Radio koris piedalīsies ar diviem koncertiem. Pirmajā – 16. novembrī Ņujorkas Sv. Jānavas Marijas baznīcā kori diriģēs Sigvards Kļava, bet nāka-

mā vakarā Linkolna centrā diriģenta Tenu Kaljustes vadībā kopā ar kamerorķestri *Sinfonietta Rīga* atskaņos Arvo Pērtas kompozīcijas.

*Vācijas skaņu ierakstu nams *ARS Production* izdevis latviešu pianista **Vestarda Šimkus solotvartu „Vāgnera idille”**. Tajā ieskaņoti Richarda Vāgnera skaņdarbi klavierēm un operu fragmentu pārlūkumi klavierēm: komponista klavierdarbs „Fantazija”, Izoldes nāves skats, ko klavierēm pārliecis pats pianists, Vērpēju koris no Operas „Klīstošais holandiešu” F. Lista pārlūkumā un orķestra miniatūra „Zigfrīda idille” Glēna Gūlda aranžējumā.

gu stiprinājumu, cerību, spēku. 23. oktobrī šo ģeniālo darbu (nekaunos tā nosaukt) Rīgas Domā atskaņoja Valsts Akadēmiskais koris, ērgelnieks Tālvāldis Deksnis un diriģents Māris Sirmāis. Spēka pilns, līdzsvarots atskaņojums, kurā mūsu profesionālais koris pilnā mērā rādīja savu varēšanu.

Interesanti, ka šo kantāti 2003. gada ziemas sezonā atskaņoja tālajā Japānā, Tokijā, *Gloria Chapel Christ Shinagava* japāņu koris latviešu valodā (!) - starptau-

tisks solistu ansamblis diriģenta Jasunori Kikuči vadībā. Koris mācījies veselu pusgadu. Droši vien rezultāti ir labi, jo tagad interese par Garūtas mūziku Japānā katru gadu pieaug.

Lūk, laiktelpas vienotības likuma apliecinājums! Un laika presings (*time-pressure*) pierāda savu saistību ar telpas „samazināšanos”. Lūcijas Garūtas, Andreja Eglīša Kantāte un Japāna!

Jauku rudeni vēlot,
Pauls Dambis

Brīvības cīnītāju gulda Brāļu kapos

Lāčplēša dienas un Valsts svētku priekšvakarā - š.g. 31. oktobrī Rīgas Brāļu kapos - Latvijas Brīvības cīņu dalībnieku un latviešu strēlnieku atdusas vietā - svinīgā ceremonijā tika pārbedītas Lāčplēša Kara ordeņa kavaliera, Latvijas Brīvības cīņu dalībnieka seržanta Eduarda Pauta mirstīgās atliekas.

Eduards Pauts dzimis 1900. gada 6. februārī Rūjienā. Latvijas armijā iestājies brīvprātīgi 1918. gada novembrī, 3. Rīgas apsardzības rotā, pēc tam Cēsu rotas sastāvā piedalījies Kurzes, Zemgales un Rīgas atbrīvošanā. Vēlāk iedalīts 2. Ventspils kājnieku pulkā, cīnījies pret bermontiešiem. 1919. gada 13. oktobrī Rīgā kontūzēts. 1920. gada 16. janvārī Latgalē kaujā pie Grāverīšu sādžas, atradāmies rotas spārna apsardzē, ar sava ložmetēja uguni aplūsinājis ienaidnieka ložmetēju, tā lielā mērā sekmēdams sādžas ieņemšanu. Atvaļināts 1921. gada martā. Dzīvojis Rīgā, strādājis kurpnieka amatā. Miris 1947.

gada 12. februārī Rīgā.

Pirmo reizi svinīgā izvadīšanas ceremonija notika Lāčplēša Kara ordeņa piemiņas telpā, kas izveidota un atklāta 2005. gadā pēc šogad mūžībā aizgājušā Jāņa Vējiņa iniciatīvas un Austrālijas Latviešu Rīgas Brāļu kapu atbalsta fonda ziedotajiem līdzekļiem. Piemiņas telpas sienās ir iegravēti visu Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru vārdi, tostarp seržanta Eduarda Pauta dzīves dati. Šajā oktobra dienā arī Latvijas brīvības cīnītāja pīši gulst Brāļu kapos.

Pārbedīšanas ceremoniju vadīja Bruņoto spēku kapellāns Raimonds Krasinskis. Piedalījās Latvijas Nacionālo bruņoto spēku orķestris un Goda sardze; radnieki - meitas Helēna un Anna Strautiņas, mazmeita Ināra Strautiņa; Brāļu kapu komitejas pārstāvis Pēteris Cielavs, pulkvedis Jānis Hartmanis; vēsturnieks Voldemārs Eichenbaums; NBS pārstāvji; Rīgas pieminekļu aģentūras direktors Guntis Gailītis, aģentūras darbinieki u.c. pavadītāji.

Šogad ziema ar salu, sniegu un aukstiem vējiem Latvijā ir atnākusi pārsteidzoši agri... Bet dienā, kad Rīgas Brāļu kapos blakus saviem cīņu biedriem tika guldīts Lāčplēša Kara orde-

ņa kavalieris, ziema atkāpās un spoži uzspīdēja saule, apstājās vējš. Visu un visus bija pārņēmis svētsvinīgs miers - vēl viens Latvijas brīvības cīnītājs ir saņēmis sev pienākošos godu -

tikt guldīts Latvijas svētvietā - Rīgas Brāļu kapos.

Vita Freimane,
Rīgas pašvaldības aģentūra
„Rīgas pieminekļu aģentūra”

(Turpināts no Nr. 42)

Daugavas Vanagu organizācijas Goda biedram Andrejam Eglītim-100

Lielvārdes un Ķeguma evaņģēliski luterisko draudžu mācītājs **Ingus Dāboliņš:**

(..) Andrejs Eglītis savā dzīvē un dzejā ir pilnā mērā apliecinājis, kā tas var būt kopā - būt latvietim, kurš mīl savu zemi, tautu un ir vienlaicīgi ticīgs cilvēks, ar sirdi un garu atsaukdams Dievam... Viņā kā reti kurā var sajūst un izdzīvot šīs abas puses jeb dimensijas.. Ir liela sirds vēlēšanās to no Andreja Eglīša mācīties.

Piemēram, noliekties un noskūpstīt Latviju, - to nevar lepniņā vai augstprātībā, to nevar ļaunumā, to nevar vienaldzībā... to var vienīgi mīlestībā. Jā! Kā ir ar mani? Vai vēlos noskūpstīt Latviju? Līdzīgi kā tēvs, savu mazo dēliņu saudzīgi paņēmis rokās, to noskūpstā; kā māte pirms gulētiešanas savai mīļajai meitiņai šūpuļdziesmu dzied un to samīļo; kā vīrs un sieva, Dieva savienoti, viens otram ir vairāk nekā vīrietis un sieviete līdzās, vairāk nekā kādi partneri, bet viena miesa. Un kā ir ar mani un manu tautu? Asinīm slacīto zemi, ai, cik grūti izcīnīto Latvijas brīvību... Viena miesa ar manu tautu... Viena miesa ar manu tēvzemi. Ko nozīmē "vienu miesu"? Tās nav tikai partnerattiecības vai darba devēja un darba ņēmēja attiecības. Viena miesa nenožīmē arī prāta derību, vienošanos, kas balstīta uz kādu izdevīgumu. Viena miesa drīzāk ir sirds derība - vienošanās mīlestībā pastāvēt neatkarīgi ne no kā - no tā, vai manai tautai ir labi vai grūti laiki. Neatkarīgi no tā, vai man šobrīd ir brīvs laiks, vai man tas ir ērti vai izdevīgi. Es un mana tauta, es un mana Tēvzeme - mēs esam mīlestībā savienoti, lai būtu kopā; savienoti, lai celtu viens otru, lai

būtu par svētību. Tā tas ir laulībā, un tā tas, manuprāt, ir arī latvietim, kurš mīl savu tēvzemi. Tas nav uz laiku. Tas nav uz kādu izdevīgu brīdi. Tas ir - būt kopā priekš un bēdās. Nu tā - kopā vienmēr.

(..) Dievs mums, tautai, ir devis brīvību caur cilvēkiem, kuri vairāk par visu ticēja brīvībai un mīlestībā bija gatavi atdot un ziedot savu dzīvību. Tie ļoti jaunie puīši, kas nolika galvu Brīvības cīņās, cīņās ar Bermontu vai vēl citās kaujās, - vai viņi negribēja dzīvot.. bet viņu mīlestība pret Tēvzemi bija stiprāka. Tā, cilvēkam pašai ziedot upurējoties, notiek lielākās lietas tautu likteņos. Dievs, palīdzot izcīnīt uzvaras pār naidniekiem, pār iebrucējiem, pār ļaunumu un egoismu sevi, ir rādījis atbildības un arī Viņa dāvanu cenu. Ja to ieraugām - esam redzīgi, ja vairs neieraugām - tad jau laikam arī nelaimēs un posta dienas vairs neizmācīs... Man ir atbildība šeit un tagad. Dievs ir devis unikālu iespēju man dzīvot šeit un tagad Latvijā. Varu jautāt Dievam - kādēļ? Kādēļ es esmu ienācis šajā pasaulē? Kādam uzdevumam, kādam mērķim? Vai esmu saņēmis no Dieva atbildi? Vai to, ko Viņš man ir atklājis, - vai to piepildu? Vai varbūt vienīgi laiku tērēju, kaut kā eksistēju?

Nē! Dievs ir devis dzīves laiku ne tikai mūsu senčiem un tiem, kas ir svētīgi, ne tikai Andrejam Eglītim, bet arī man un katram no mums. Kāda ir mana atbilde Dievam? Vai kaut ko esmu saņēmis no Dieva atbildi? Vai esmu mācījies no Andreja Eglīša, sirdsapziņas dzejnieka? Vai arī man ir svarīgi, līdzīgi kā viņam, lai Latvijas himnu dzirdētu arī aiz loga? Vai savā ikdienā sirdī un lūgšanās nesu Dieva dotos dārgumus - ģimeni, tautu, zemi, ticību, brī-

vību, mīlestību? Tur tālumā izkaisītiem vai šeit Latvijā izkaisītiem vairs nav viens sirds ritms. Ja ritms kļuvis cits - tad citas intereses, tad vairs es nevaru piepildīt to, ko izdara cilvēks, kurš mīl. Tad man vairs nav motivācijas kalpot Latvijai. Tad kalpot Latvijai ir nevis vairs gods, bet negods, un negodā es nevaru celt un svētīt... Tad manī skan jautājums - kas man par to būs? Bet kā tad ir laulībā? Vai arī tur viss, ko daru, ir ar kādu aprēķinu? Bērnam dupsis jāmazgā vai jāvāra ēdiens, vai istaba jāuzkopj... Vai saku - kas man par to būs? Ja tā, tad tā ir nevis vairs laulība, nevis vairs ģimene, bet uzņēmums ar plānotu bilanci, ar aprēķinātiem ieguvumiem.

(..) Andrejs Eglītis ir bijis cilvēks, kas tic Dievam, un viņā bija mīlestība pret mūsu mīļo zemi un tautu. Viņš uzrunā un iedvesmo. Ja arī mēs tā dzīvotu, tā ticētu un mīlētu, tad arī valsts varētu pastāvēt. Tad grūtos brīžos tu nevis mūc, bet atdod sevi, un tu to dari arī tad, ja citi tā nedara, ja citi bēg... Tas nozīmē - pastāvēt līdz galam...! Ar Dievu kopā mums izdosies! Cauri laikiem Dievs mūs jau ir tik ļoti sargājis.. Dieva mīlestība ir mums katram sajūtama, to nevar pierādīt, bet, ja sirds nav nocietināta, to var sajūst. Ar Dievu kopā katrs var dzīvot un nest mūsu tautai, mūsu zemei labus augļus.

Es gribu elpot kopā ar savu tautu, mīlēt, celt un svētīt. To var ticībā, nevis mānticībā un mīlestībā, nevis aprēķinā.

Pēc uzrunas, ļaujot mirkli pārdomām, ar dziesmu priecēja Zemessardzes 52. kājnieku bataljona ansamblis "Junda".

"Ar kādu neaptveramu, pirmatnīgu spēku runā istā, lepna

ļaudona, kur viņas līdzenumam vēriģi pāri noskatās Gaižiņš, pakalnu apņemta, aug jaunā Madona, ceļus un gājējus svētīdami, pāri purviem un ezeriem māj mežainie Krusta kalni. Cilvēki šē staigā, stipri ar savām dvēselēm turēdami misiņu apkaltās Bībelēs, no bērna kājas līdz lielam vecumam elpodami tūrumu un mežu pļavu dvesmu. Krāšņi te rotājas Ļaudona Aiviekstes ielejā, gleznainais dievnams un ēnainie dzirnavu dambji."

Lūk, kādus viedus vārdus par savu dzimto pusi ir teicis Andrejs Eglītis, - šis dzimtā novada skaistums, kas uz mūžu iegūlis viņa dvēselē, veidoja dzejnieka personību. Arī mani pleci neviļus klūst staltāki, esmu izbijusi madoniete, acu skatiens apskrien kapsētu, kas ir kalnā, apkārt lejas un košs rudens lapu zelts. Skaisti.

Sveicienus nes Latviešu virsnieku apvienības priekšsēdis Aleksejs Ozoliņš, aktrise Vera Valtere-Gribača.

Daugavas Vanagu Centrālās valdes Pārstāvības vadītāja Solvita Sekste nes sveicienus no plašās Daugavas Vanagu organizācijas. Atceras savu vienīgo tikšanos ar dzejnieku slimnīcā. Alīde Forstmanis no Kanadas ir laipni uzticējusi savas atmiņas, kas tiek nolasītas. Atmiņā tiek saukts Andreja Eglīša vēlējums Daugavas Vanagiem.

"Daugavas Vanagi! Vienosimies, iekams naidnieks nav iedzinis naglas arī mūsu zārkos. Ir jau vienalga, kā mūs apbedīs, sadedzina vai goda svārkos. Skatos debesis, divi vanagi viens otram pretī spārnus vēdā: tie abi nāk no vienas tautas, tiem abiem viena bēda. Tas viens ir no dzimtenes, tas otrs no svešuma klaida. Vai

tie viens otram tuvāk tiks? Jaunais gadsimts gaida.

Viena Latvija ir mums.

Ja tā zudīs, nebūs arī mūs.

Vēl nav par vēlu. Nedalīsimies Divās daļās. Mēs un Jūs."

Nobeigumā dalījos DV organizācijas ilggadējā priekšsēža Juŗa Augusta atmiņās par Andreju Eglīti, kad viņš piedalījās Lestenes Brāļu kapu atklāšanā. Pie ieejas Lestenes Brāļu kapos ir plāksne ar Andreja Eglīša vārdiem: „Mēs gaidām taisnības augšamcelšanos.” Ar šiem vārdiem arī beidzās DV organizācijas vēstījums. Sveicienus nesa Andreja Eglīša Latviešu nacionālais fonds.

Pecāk visi laipni tika aicināti uz Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolu, kur notika Andreja Eglīša jaunrades konkursa laureātu apbalvošana. Nobeigumā viesus priecēja koncertuzvedums „Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm...” Kopā ar jaunajiem aktieriem, kas nebija profesionāļi, izdzīvojām Andreja Eglīša mūžu. Priecēja Vidzemes novada labākais koris un jauniešu deju grupa „Aliens”. Tā nemanot paskrēja diena, aiz loga bija satumsis vakars. Bet kas gan ir dzimšanas diena latvietim bez bagātīgi klāta galda! Par to bija parūpējies Madonas novada dome, Ļaudonas pagasta pārvalde. Dzimšanas diena ir aizvadīta. Paldies nelielajai Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolai, kurā mācās tikai 156 skolēni, un tās direktoram par labo organizāciju. Paldies visiem, kuri atrada laiku apciemot dzejnieku.

Solvita Sekste,
Daugavas Vanagu
Centrālās valdes
Pārstāvības Latvijā vadītāja

Zviedrijā apvienojas Zviedrijas Latviešu apvienība un Zviedrijas Latviešu centrālā padome

Ar 2013. gada 1. aprīli darbību uzsāks apvienota Zviedrijas latviešu organizācija. Tās sastāvā būs līdzšinējā Zviedrijas Latviešu apvienība, ZLA (iepriekšējā Latviešu palīdzības komiteja) un Zviedrijas Latviešu centrālā padome, ZLCP. Nosaukums paliks jau pieņemtais ZLA. Jaunā organizācija tātad būs Zviedrijas latviešu balss Eiropas un pasaules latviešu organizācijās (ELA un PBLA), kā arī dialogā ar Latvijas valsti.

Jaunās ZLA sastāvā būs ģeogrāfiskas nodaļas un interešu grupas, kopā šobrīd ir sešas nodaļas/grupas: Gēteborgas, Upsa-

las, Dienvidu un Viduszviedrijas nodaļa, kā arī Stokholmas Latviešu koris un Stokholmas Latviešu skola. ZLA padomē būs 20 locekļi. No 20 vietām sešas ieņems nodaļu pārstāvji, bet par atlikušajām 14 balsos vēlējami. Vēlēšanas īstenošos abu bijušo organizāciju kopīga vēlēšanu komisija, kuŗas uzdevums ir sameklēt kandidātus jaunajai padomei un izveidot kandidātu sarakstu, no kuŗa balsotāji varēs izdarīt savu izvēli.

Ko darīs jaunās organizācijas padome? Darbs būs vairākās jomās – svarīgākās no tām: kultūra, izglītība un politika. Galve-

nais ir uzturēt dzīvu Zviedrijas latviešu sabiedrību un radīt iespējas mums savstarpēji tikties. Ja ZLA ik gadus var uzrādīt vairāk nekā 1000 maksājamo biedru, organizācija saņem Zviedrijas valsts finānciālu pabalstu. Šis pabalsts mums dod iespēju rīkot dažādus sarīkojumus un pasākumus. Jo vairāk biedru, jo lielākas iespējas!

ZLA padome kārtos nodaļu kopīgos jautājumus. Šis darbs ietver atbildību par informāciju, piemēram, mājaslapā www.zla.lv, laikrakstā *Brīvā Latvija* un citos plašsaziņas līdzekļos. Padomes uzdevums būs arī sniegt padomu

par fināncējumu un kontaktiem, ja, piemēram, kādā Zviedrijas pilsetā latvieši vēlētos dibināt skolu vai rīkot īpašus pasākumus. Minētais dialogs ar Latvijas valsti var skart, piemēram, Saeimas vēlēšanu iecirkņu skaitu Zviedrijā vai Latvijas valsts pabalstu kultūras apmaiņai, kā arī pirmsvēlēšanu informācijas izplatīšanu vai dalību Latvijas publiskajā telpā. Darbošanās iespējas ir ļoti lielas. Viss ir atkarīgs no padomes locekļiem, viņu idejām un vēlēšanās darboties.

Meklējam kandidātus padomei! Aicinām pieteikties! Kandidējiet paši vai iesakiet citus, ku-

ŗus jūs gribētu redzēt pārstāvam mūs šajos mums visiem svarīgos jautājumos. Iesniedziet vārdus sarakstam, vēlākais, 25. novembrī.

Kandidātu sarakstu vēlēšanu komisija izsūtīs vēlētajiem. Par kandidātiem balsot varēs Zviedrijā dzīvojošie ZLA biedri, kas sasnieguši 18 gadu vecumu un smaksājuši 2012. gada biedru maksu. Ja jums būtu jautājumi, droši rakstiet info@zla.lv. Jums atbildēs kāds no vēlēšanu komisijas locekļiem: Ilze Šakare, Zita Dzelzkalēja, Vineta Freimane, Andrejs Leimanis, Imants Eiche, Austra Krēšliņa.

“Dievs, Tava zeme deg” skan latviešu un zviedru klausītājiem

Andrejs Eglītis nodzīvoja Stokholmā ilgāk nekā 50 gadus, tātad lielāko sava mūža daļu. Zviedrijā viņam visā šajā laikā tikai reizi (1982. gadā) bija lemts dzirdēt savas kopā ar komponisti Lūciju Garūtu radītās kantātes “Dievs, Tava zeme deg” atskaņojumu. Padomju Latvijas cenzori bez mazākās šaubīšanās kantāti ierakstīja “nevēlamo darbu” sarakstā, un pēc pirmuzveduma ļaužu pārpildītajā Vecajā Ģertrūdes baznīcā Rīgā 1944. gada 15. martā un vēl pēdējā atskaņojuma Talsos 1945. gada 6. maijā (tātad tikai divas dienas pirms kapitulācijas) šī “Latviešu lūgšana Dievam” (tas bija darba pirmatnējais nosaukums) izzuda no mūsu apvāršņiem. Pēc ilgiem 45 aizmirstības gadiem, kad leģendārās dzejas autors jau bija nosvinē-

jis 77. dzimšanas dienu, nāca, varētu teikt, pirmizrāde nr. 2, kad bija laimējies rekonstruēt pilnīgo kantātes oriģinālvērsiju un Savienotajās Valstīs sadarībā ar Latvijas kori “Ligo” to atskaņoja Rietumeiropas latviešu koris “Dūdas”. Ar to strautiņš bija atkal sācis čalot, un Andreja Eglīša/Lūcijas Garūtas monumentālajam darbam pēc tam pavērās ceļš uz latviešu sirdīm tiklab Latvijā, kā ārpus tēvzemes.

“Dievs, Tava zeme deg” šogad skanēja Stokholmā 20. oktobrī, kad Stokholmas Latviešu koris Gustava Vāsas baznīcā pacīlātā noskaņā sniedza savu suminājumu lielajam dzejniekam, turklāt kādreizējam stokholmietim, viņa simtgadē. Varenā kantāte, simboliskais Eglīša/Garūtas radītais tautas ciešanu un cerību

sauciens izraisīja saviļņojumu kuplā skaitā sanākušajā mūsu publikā. Kuŗa priekšnesums bija drošs, labskanīgs un emocijām bagāts. Koris tagad sasniedzis arī dziedātāju skaita ziņā vēlamo robežu.

Christer Wikmark un Pāvils Johansons savās solistu lomās pārliecinoši un ar izteiksmīgu dziedājumu izzīmēja viņiem uzticētās vadošās temas. Atbildīgajai, komplicētajai ērģeļu partijai bija angažēts *Göran Grahn*, izcilais zviedru ērģelnieks, un viņam pienācās lauru vainags par izjustu un neapgrūtinātu pastaigu Garūtas šķautnainajā ērģeļu nošu rakstā. Drošs ērģelnieks dāvā arī drošinošas atbalsta margas korim, un koprezultātā varējām priecāties par labu abpusējo kontaktu un priekšnesuma saplūdumu. Ja vispār mi-

namas kādas kontakta problēmas, tad jāpiebilst, ka koris stāvēja priekšā pie altāra un diriģente Gaida Rulle bija ērģelniekam saredzama tikai no mugurpuses. Nācās uzstādīt palīgiekārtu ar tv-monitoru, lai ērģelniekam dotu iespēju pie sava instrumenta sekot no viņa krietnā atstatumā stāvošās diriģentes roku kustībām. – “Mūzicēt šādā “atstatu” veidā nav vienkārši, monitors gan darbojās labi, bet reizēm, protams, varēja rasties problēmas, kad vienlaikus bija jāseko tiklab diriģentam kā notīm,” vēlāk sacīja *Göran Grahn*.

Stokholmas Latviešu koris slavējams par drosmi uzņemties šāda diždarba iestudēšanu. Vēl jo lielāks bija gandarījums, ka paša kuŗa un kuŗa iedvesmotājas diriģentes Gaidas Rulles

ieguldītās pūles ar uzviņu atli-dzināja grandiozais atskaņojums koncertā.

Dienu pēc koncerta baznīcā kantāte “Dievs, Tava zeme deg” bija uzņemta zviedru Valsts radio 2. kanāla programmā “Klasiska priekšpusdienā”, kur raidīja Akadēmiskā kuŗa “Latvija” ieskaņojumu ar Māri Sirmo pie diriģenta pulsts, solistiem Viesturu Jansonu un Aleksandru Poļakovu un ērģelnieku Tālvāldi Deksnī. Ievadījumā programmas vadītāja iepazīstināja ar kantātes vēsturi un situāciju, kādā tā radusies. Tika arī pastāstīts par Andreja Eglīša simtgadi un pieminēts 20. oktobra sarīkojums, kur viņam savu skaisto veltījumu bija sniedzis Stokholmas Latviešu koris.

G. Zvejnieks

LATVIJA IR DIŽĀKA, NEKĀ UZ KARTES IZSKATĀS

2012. gads latviešiem ir īpašs: esam saskaitīti, un ir atklājušies reālie pēdējā gadu desmita emigrācijas skaitļi (-12% no Latvijas iedzīvotāju skaita 10 gados), Latvijas ekonomika uzrāda lielisku atveseļošanās ar labākajiem izaugsmes rādītājiem Eiropā. Pārmaiņas jūtam arī latviešu saimē ārvalstīs - arvien vairāk tiek runāts par profesionālo kontaktu apmaiņu un sadarbību, ne tikai kultūras mantojuma un valodas saglabāšanu vien. Ārzemju latviešu organizāciju un individuālo personu ieguldījums ir bijis neatsverams gan atmodas laikā, gan križu brīžos. Nu darbaspēka un īpašo prasmju piesaistīšana Latvijas ekonomikai ir kļuvusi par vienu no būtiskākajiem Latvijas nākotnes izaicinājumiem. Liels skaits Latvijas valstspiederīgo izbrauc, un tas ievērojami samazina uzņēmumu spēju paplašināties, bet tieši tagad vairāk nekā jebkad agrāk uzņēmumi meklē izglītotus un ambi-

Fonda “Laimas zeme” valde

ciozus darbiniekus. **Kā satikties mums, kas ārvalstīs, ar uzņēmumiem Latvijā?**

2012. gadā grupa latviešu diasporas aktivistu izveidoja fondu “Laimas zeme”, lai aizpildītu trūkumu saziņā starp diasporas un Latvijas uzņēmumiem, kā arī lai savestu kopā talantīgus un ambiciozus latviešus.

Latvieši visā pasaulē ir neap-

zināts ekonomikas potenciāls Latvijai: izglītība, svešvalodas, pasaules pieredze, sadarbības tīkli, finances un plašs skaits uz Latvijas iespējām. Ārpus Latvijas dzimst jauna paaudze, un, kaut augot citas valsts vidē, latviskās kultūras piederība un identitāte saglabājas. Bet kādu Latviju iepazīs šī paaudze? Cik spēcīga būs Latvijas ekonomika?

Diemžēl Latvijā izbraukušos uzskata par pazudušiem, bet mēs zinām, ka tas tā nav.

Fonds “Laimas zeme” ar ziņkārīgā Sprīdīša stāsta starpniecību apsveic tos, kas pieņēmuši izaicinājumu meklēt sevi ārpus Latvijas, riskēt un kļūt spēcīgākiem. Pēc sevis izzināšanas daudzi uz Latvijas iespējām skatās caur pavisam jaunu prizmu - veidot biznesu, vadīt uzņēmumu, spert jaunu soli karjērā. Otrās un trešās pakāpes trimdas latviešu bērni brauc uz Latviju, lai iepazītu savu vecāku saknes, apzinātu identitāti un pierādītu sevi mazā, dinamiskā ekonomikā.

Ar ko lai sāk cilvēks, kas vēlas strādāt Latvijā? Fonds “Laimas zeme” ir izveidojis rīkus (Virtuālo aģentūru, Darba un Prākšu programmu, piedāvājot konkrētas samaksātas un brīvprātīgas vakances), lai ļoti praktiski palīdzētu caur www.laimaszeme.lv platformu. Mums ir plāni tautiešu profesionālo tīklošanu turpināt. Tādējādi veiksmīgi savedam kopā ārzemēs izglītos un mērķtiecīgos latviešus ar izaicinošiem amatiem Latvijas uzņēmumos un organizācijās.

Fonds “Laimas zeme” ir neatkarīga organizācija, un mums nepieciešama jūsu palīdzība

un atbalsts, lai varētu praktiskās programmas turpināt. Fonds izveidojis lielisku sadarbību ar *Hotel Bergs* un Latvijas Institutu, un mēs aicinām arī jūs piedalīties fonda mērķu sasniegšanā. Fondam ziedot ir ļoti vienkārši, sekojot norādēm www.laimaszeme.lv.

Sabiedrība kopā var paveikt daudz un izmantot to, ka Latvija ir kļuvusi dižāka nekā uz kartes: Latvija ir visur tur, kur esam mēs. Kur ne tikai dziedam skaistās dziesmas un nododam draugiem dabas gudrības, bet arī palīdzam Latvijas uzņēmējiem un produktiem, konsultējam stratēģijas jautājumos un dalāmies savās unikālajās ārpus Latvijas gūtās zināšanās.

Latvija ir vienīgā vieta, kur mēs varam būt paši, nevis ieceļotāji un tādejādi sasniegt vairāk. Arī dzīvojot ārpus Latvijas, katrs var stiprināt savu pilsētu un savu nozari, iesaistoties labdarības projektos ar Fonda starpniecību. Fonds “Laimas zeme” ir atvērts dažādiem sadarbības modeļiem, tāpēc priecāsimies uzklausīt jūsu idejas, - esam pārliecināti, ka spēsim atrast kopīgu valodu un sadarbību!

Egita Aizsilniece-Ibema, fonda “Laimas zeme” vadītāja

“LABU DOMĀT, LABI DARĪT, LABI BŪS”

Šos vārdus vecākais Latvijas ārsts, gastroenterologs, medicīnas zinātņu habilitētais doktors, profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda loceklis, valsts emeritētais zinātnieks, Latvijas Ārstu biedrības Goda biedrs, Kristapa Rudziņa balvas laureāts, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks, Atzinības krusta lielvirsnieks, atvaļināts virsleitnants **Nikolajs Skuja** (05.10.1913.-16.10.2012.) ievērojis un izpildījis savā 99 gadus garajā mūžā un darbā vienmēr un visur.

Nikolajs Skuja

Nikolajs Skuja dzimis 1913. gada 5. oktobrī Bauskas apriņķa Zālītes pagastā. Viņa tēvs Aleksandrs (1877-1952) nāk no Alūksnes, bijis latviešu valodas skolotājs Cēsu vidusskolā, valodnieka Jāņa Endzelīna līdzstrādnieks, vairāku mācību grāmatu autors. Nikolaja māte Olga (dz. Ziemele) arī ir skolotāja, vēlāk gan darbu pārtrauc, vēloties sevi ģimenei un vienīgā dēla audzināšanai. Pusaudža gados Nikolajs daudz vasaras pavada mātes vecāku mājās Valmieras apriņķī, netālu no Trikātas.

Sākoties Pirmajam pasaules karā, Skuju ģimene nokļūst pie Maskavas, Podoliskas apkārtnē, bet pēc Latvijas neatkarības iegūšanas atgriežas Cēsīs, kur 17 gadu vecumā Nikolajs beidz vidusskolu. Iestāties Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē, viņš pievienojas studentu korporācijai Talavija un tajā iepazīstas ar savu nākamo sievu, jauno dzejnieci Veltu Tomu.

Notikumiem pilns ir 1938. gads – pēkšņi aiziet mūžībā māte Olga, Nikolajs apprecas ar Veltu Tomu; gada beigās viņu iesauc obligātajā dienestā Latvijas armijā. Dienests beidzas īsi pirms Latvijas okupācijas. Otrā pasaules kara sākumu Nikolajs sagaida, būdams ārsts Rīgā. Vācu laika sākumā viņš strādā Latvijas Universitātes Medicīnas fakul-

tātes Iekšķīgo slimību klinikā, kur praktizējas gastrokopijā. 1943. gada rudenī Nikolaju iesauc par kara ārstu Latviešu leģionā, ieskaita 19. divīzijā. Strādājot divīzijas Galvenajā pārsiešanas punktā, tiešā frontes tuvumā, izieti kara ceļi no Krievijas cauri Opočkai, Jaunpiebalgai, Morei, Rīgai uz Irlavu *Kurzemes cietoksnī*. Nikolajam nākas apgūt chirurga iemaņas, Kurzemes lielkaupās operēt deviņas diennaktis bez pārtraukuma un atpūtas. Kauju jūklī viņam izdodas izglābt kādas mazas, mēnesi vecas meitenītes dzīvību. Tagad mazā Maija izaugusi, kļuvusi zinātniece, dzīvo Amerikā. Maijas tēti virsniekvietnieku Augustu Heinsonu Nikolajs sastop vēlāk, kad abi ir atjaunotās Latviešu virsnieku apvienības biedri neatkarību atguvušajā Latvijā.

Karā beidzoties, Nikolajam neizdodas nodoms pie Jūrkalnes izbēgt gūstam ar laivu pāri jūrai uz Zviedriju.

Kara beigās izšķir Nikolaju un Veltu, daudzus gadus viņi neko nezina viens par otra likteni. Pazūd arī Nikolaja māsiņa Ausma. Velta un Ausma paspēj doties bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam uz Kanaadu un Ameriku, bet Nikolajs tiek nosūtīts uz filtrā-

cijas nometni pie Tulas, Krievijā. No turienes – uz ogļraktuveim. Nikolaja dzīvību izsūtījumā izglābj ieslodzījuma slimnīcas ārsts, ukraiņis Dechtjers, sagādājot toreiz retas zāles – sulfidīnu.

Salīdzinājumā ar daudziem citiem dienesta biedriem Nikolaju no jaunākā likteņa pasargā viņa ārsta profesija, ļaujot sniegt palīdzību citu glābšanā, izdzīvot pašam un samērā drīzāk tikt atbrīvotam no nometnes.

1946. gadā Nikolajs atgriežas Latvijā, un viņam, nometnē bijušam, ar lielām grūtībām tomēr izdodas dabūt ārsta darbu Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes klinikā, tagadējā Paula Stradiņa slimnīcā. 1948. gadā viņš apprecas ar Irēnu Skuju, vēlāk ārsti un viņu bērnu māti.

Sākas pēckaņa dzīves posms, ko aizpilda ārsta, mācībspēka un zinātnieka darbs, ģimene, kuŗā piedzimst bērni Vidaga, Jana un Linards. 1956. gadā Nikolajs Skuja aizstāv zinātņu kandidāta disertāciju. Tas nenācās viegli, jo Nikolaja biogrāfija un it īpaši kara gaitas ir padomju varai netikamas, turklāt viņš stūrgalvīgi nevēlējās pievienoties komunistu partijai, kas tajā laikā bija obligāts profesionālās karjēras nosacījums. Iespējams, liela nozīme bija aizvien pieaugošajai laba ārsta reputācijai, – slimība nesaudzē nevienu, arī varas nesējus. Tas lika pievērt acis uz Nikolaja Skujas neatbilstību pareizajiem padomju kanoņiem.

1967. gadā Nikolajs aizstāv medicīnas zinātņu doktora disertāciju, tiek ievēlēts par profesoru un Paula Stradiņa slimnīcā nodibina Latvijas Gastroenteroloģijas un dietoloģijas centru. Tas drīz kļūst par vienu no pazīstākajiem šāda tipa ārstniecības un zinātnes centriem. Nikolajam Skujam ir daudz

zinātnisku darbu, kas sarakstīti arī kopā ar audzēkņiem.

Personiskajā dzīvē liktenis sagādā gan priecīgus, gan bēdīgus brīžus. Pag. gs. 60. gados, kaut arī ierobežota, atjaunojas iespēja sazināties ar trimdā dzīvojošo māsiņu Ausmu un pirmo sievu Veltu, vēlāk arī ierobežotas ciemošanās reizes Latvijā. Par spīti aizņemtībai darbā, Nikolajs vienmēr atrod laiku mīļām sarunām, palīdzībai un padomiem saviem trīs bērniem. 1968. gadā autokatastrofā smagi cieš vecākā meita Vidaga, un viņu glābt izdodas tikai brīnumainā kārtā, ar ilgstošām Nikolaja un Irēnas, un viņu kolleģu ārstu pūlēm. Astonēdesmitajos gados Nikolaja un Irēnas ceļi pašķīras, viņš apprecas vēlreiz – ar Viju Kukuli, ar kuŗu kopā aizvada mūža nogali, saglabājot siltas, sirsnīgas attiecības ar saviem bērniem, sešiem mazbērniem un nu jau sešiem mazmazbērniem.

Deviņdesmito gadu sākumā Latvijā līdz ar citām korporācijām darbību atjauno padomju gados aizliegtā studentu korporācija Talavija – Nikolaja mūža organizācija, kuŗā viņš iestājās tālajā 1931. gadā.

Kara gadu ciņu biedrus un draugus profesors Skuja atrod arī Latviešu virsnieku apvienībā, kuŗā iestājās 1999. gadā. Viņš atsaucīgi iesaistījās tās rīkotajos pasākumos, pašreiz dzīvē rūpējās par gados veco apvienības biedru veselību, konsultēja viņus, aicināja ievērot padomu – novērot veselēm.

Šā gada 20. oktobrī ārsts Nikolajs Skuja ar militāru godu, ko nodrošināja NBS Stāba bataljons, piedaloties jo kuplam pavadītāju pulkam, guldīts I Meža kapos Rīgā.

Viegla smiltis, Profesor, Tēvzemē!

Sarma Line,
atv. kapteine

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni",
Cathorpe Manor, Cathorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas
un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem
GBP 120. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā
par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši
Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS
RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA
(Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm,
Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Admi-
nistrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@
yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro;
6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische
Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415
Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@
web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische
Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter
Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu
maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā
aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) £35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerģiālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos
rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists

Valsts svētku sarīkojums Londonā

Sestdien, 17. novembrī, plkst. 18.30

Westminster Cathedral Hall

Ambrosden Avenue, London SW1P 1QH

Svētbrīdis

Svētku runa: Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis

Aldis Austers

Koncerta daļā piedalās **Londonas Latviešu koris** un

Trio NYX:

Tatjana Ostrovska, vijole

Anete Toča, flauta

Ieva Sarja, klavieres

Sarīkojumu apmeklēt aicina:

Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā
Latvijas Republikas vēstniecība Londonā
Daugavas Vanagu Fonda Londonas nodaļa

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no

senākajām tipogrāfijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila

tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus.

Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai

gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos

vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona

70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas

apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta

„Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Nākamā **Literārā pēcpusdienā DVF "Straumēnos"**, kafejnīcā "Rīga", ceturtdien, **29. novembrī**, plkst. 16. Zano Mūsiņš stāstīs par Vili Plūdoni un viņa darbiem. Apmeklēt lūdz „Straumēnu” vanadzēs.

Latvijas Mākslas akadēmijas absolventu izstāde Londonā

Valsts svētku svinēšanas ietvaros Eiropas Komisijas pārstāvē Londonā no 14. līdz 30. novembrim būs skatāma Latvijas Mākslas akadēmijas absolventu mākslas darbu izstāde "Graduation" Izstādi veido un mākslas darbus atlasa Latvijas vēstniecība ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvē Lielbritānijā.

Līdz ar vairāk nekā desmit pēdējos trīs gados beigušo jauno mākslinieku darbiem būs skatāmas arī akadēmijas rektora prof. Alekseja Naumova un prorektora Kristapa Zariņa gleznas. Izstādes darba laiks: pirmdiena-piektiena 10.00-18.00. 12 Star Gallery, European House, 32 Smith Square, London SW1P 3EU. Tuvākās apakšzemes stacijas: St.James Park, Westminster

Valsts svētku sarīkojums Londonā sestdien, **17. novembrī**, plkst. 18.30 (Westminster Cathedral Hall, Ambrosden Avenue, London SW1P 1QH). Svētbrīdis. Svētku runa: Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers. Koncerta daļā piedalās Londonas Latviešu koris un Trio NYX: Tatjana Ostrovska, vijole, Anete Toča, flauta, Ieva Sarja, klavieres. Sarīkojumu apmeklēt aicina: Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā, Latvijas Republikas vēstniecība Londonā un Daugavas Vanagu Fonda Londonas nodaļa.

DVF Londonas nodaļas vandažu kopa aicina uz Ziemsvētku tirdziņu sestdien, **1. decembrī**, DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2, no plkst. 11 līdz 16. Tirdziņu atklās Latvijas vēstniecības otrā sekretāre Ieva Jirgensone. Pārdošanā būs mantas plašā izvēlē, kafijas galds un loterija. Mājas saimniece gatavos pusdienās skābus kāpostus ar desiņām. Visi būs sirsnīgi gaidīti.

Lāčplēša dienas atcere notiks svētdien, **11. novembrī**, plkst. 16 DVF kluba telpās Londonā, 72 Queensborough Ter., Bayswater. Atcerēsīties mūsu varoņus ar kantātes **Dievs, Tava zeme deg** izrādi. Ieskaņojumā piedalās Rīgas kamerkoris **Ave Sol**. Ieeja par labprātīgiem ziedojumiem, par labu nodaļas darbam. Apmeklēt aicina DVF Londonas nodaļas valde.

Valsts svētku sarīkojums Nottinghamā ceturtdien, **15. novembrī**, plkst. 17 nodaļas DVF namā, 1a Standhill Road, Carlton, Nottingham, NG4 1JL, **Māra Pulksteņa** svētku uzruna „**Rainis un Aspazija**”, DVD filmas izrāde, saviesīgs vakars nodaļas vandažu izkārtojumā. Ielūdz DVF Nottinghamas nodaļas valde.

DVF Nottinghamas nodaļas vandažu kopas izkārtojumā **Ziem-**

svētku saiets un mielasts (skābi kāposti ar desiņām + gardumiem). Lūgums ņemt līdzī dāvanu nepārsniedzot - €6. PAŠAPDĀVINĀŠANĀS €4.00 vērtībā - notiks nodaļas namā, 1a Standhill Road, Carlton, Nottingham, NG4 1JL, **trešdien, 12. decembrī, plkst. 18.** Lūdzu iepriekš pieteikties pie kluba pārziņa **Ēvalda Frišvalda** (tāl. 0115 987 8599) līdz š.g. 7. decembrim. Visi, lielle un mazie, būsīti mīļi gaidīti!

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

„**Mūsmājās**”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, sestdien, **17. novembrī**, plkst. 15 Valsts svētku dievkalpojums un sarīkojums (apvienots ar Birminghamas kopu).

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT UN MIERA DRAUDZĒ:

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien **11. novembrī**, plkst. 14 Lāčplēša dienas dievkalpojums ar dievgaldū. Svētdien, **25. novembrī**, plkst. 14 Mūžības svētdienas dievkalpojums.

Londonā, Westminster cathedral Hall, Ambrosden Avenue, SW1P 1QH, sestdien, **17. novembrī**, plkst. 18.30 svētbrīdis Valsts svētku sarīkojumā.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, **18. novembrī**, plkst. 11.30 Valsts svētku dievkalpojums ar dievgaldū.

Brookvudā, Brookvudas latviešu kapos, **Brookwood Cemetery**, Woking GU24 0BL, sestdien, **24. novembrī**, plkst. 12 Mirušo piemiņas dienas svētbrīdis.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Halifaksā, Stoney Royd kap-sētā, 8 Lord Str., HX1 5AE, svētdien, **11. novembrī**, plkst. 13.30 piemiņas brīdis un vēlāk DVF namā Valsts svētku svinības ar svētbrīdi, aktu un kafijas galdū.

Donkasterā, DN2 2AD, The Ukrainian Social Club, 48 Beckett Rd., svētdien, **25. novembrī**, plkst. 14 Valsts svētku svinības un dievkalpojums ar dievgaldū.

Līdsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd, LS6 2AH, svētdien, **18. novembrī**, plkst. 14 dievkalpojums Valsts svētkos.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **25. novembrī**, plkst. 10.30 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldū.

Bristolē

Sestdien, 1.decembrī, plkst.15 Adventa dievkalpojums ar dievgaldū St. Bartholomew's Church, Maurice Road, **BS6 5BZ**. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis. Lūdzu līdzī ņemt groziņus.

Svonsijā

Svētdien, 2.decembrī, plkst. 16 Adventa dievkalpojums ar dievgaldū St. Barnabas Church, Hawthorne Ave, Uplands, Swansea SA2 0LP Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis. Lūdzu līdzī ņemt groziņus.

Gernsijā

Sestdien, 15.decembrī, plkst 16

Adventa dievkalpojums ar dievgaldū *The Town Church*, St.Peter Port, **GY1 1**

VĀCIJĀ

Hamburgā sestdien, 17. novembrī, sākot no plkst. 18.30, **Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas sarīkojums** Kulturschloss Wandsbek, Königsreihe 4, 22041 Hamburg (starp S-Bahn stacijām „Friedrichsberg” un „Wandsbeker Chaussee”). Ierašanās un šampanietis, svētku akts, svētku runa – Zane Bulle un Fritjofs Tandler, koncerts – koris Balticoro, diriģents Gints Rāčenis, pēc tam bufete. Ēdieni un dzērieni par samaksu, dejojšana pie latviskas mūzikas un kopā pabūšana. Vairāk informācijas - tālr. 040-50790842 vai lettland@t-online.de. Sarīkojumu organizē Latviešu biedrība Hamburgā, piedaloties Latviešu kopībai Vācijā.

Frankfurtē, Emmaus draudzes namā, Alt Eschersheim 22, 60433 Frankfurt, svētdien, 25. novembrī plkst 14 paredzēta draudzes pēcpusdiena ar tējas galdū, vecā baznīcā plkst. 16 dievkalpojums. Ierastā Brentano nama pārbūves dēļ mums piedāvātā vieta ir labi sasniedzama Frankfurtes ziemeļos, tieši iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt-Ēschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturai Weisser Stein. Arī auto novietošanas iespējas - tuvākā auto lielceļa 661 izbrauktuve ir Ffm-Eckenheim.

Štutgartē, Mūzikas augstskolas kamerģmūzikas zālē, Urbanstr. 25, svētdien, **18. novembrī** plkst. 17 notiks Latvijas Valsts svētku sarīkojums.

Latviešu mūziku spēlēs gan augstskolas audzēkņi, gan macīb-spēki. Būs arī dejas – dejas nesen dibinātā Štutgartes Tautas dejas kopa Lauras Putanes vadībā.

Koncerts tiek rīkots sadarbībā ar archibiskapu Elmāru Ernstu Rozīti un Štutgartes evaņģeliskās baznīcas latviešu draudzi. Koncertu organizētāja ir prof. Andra Dārziņa.

Štutgartes Mūzikas augstskolas Kamermūzikas zālē (*Kammermusiksaal*). Pēc koncerta būs dzērieni un mazas uzkodas.

Valsts svētki Latviešu centrā Minsterē svētdien, **18. novembrī**, plkst. 14.

* **Svētku runa**: Krišjānis Kariņš, Eiropas Parlamenta deputāts. Krišjānis Kariņš ir dzimis ASV, kur arī ieguvis augstāko izglītību. Bijis 8. Saeimas deputāts un LR ekonomikas ministrs.

* **Koncertā – IGO**

Pazīstamais latviešu dziedātājs Igo Fomins (IGO), bijušais grupu „Līvi”, „Remix” un „Liepājas brāļi” dalībnieks. Galvenās lomās rokoperā „Lāčplēsis” un operā „Parīzes Dievmātes katedrālē”.

* **Pēc koncerta**: atspirdzinājumi un uzkodas

* **Minsteres latviešu deju kopa MiLaDeKo**

Ieejas maksa: 12 EUR, ģime-nēm – ne vairāk kā 24 EUR

Lai rīkotājiem atvieglotu darbu, lūdzam iepriekš pieteikties pa tālruni vai e-pastu: Nils Ebdens,

SPORTS SPORTS

Frankfurtes maratonā – 32. vieta

Viens no Latvijas labākajiem ga-
ro distanču skrējējiem **Renārs Roze** (*attēlā*) izcīnīja 32. vietu Frankfurtes maratonā, sasniedzot rezultātu 2.22:20.

Šis bija visu laiku otrs labākais rezultāts no viņa līdz šim veiktiem pieciem maratoniem. Sacensībās startēja vēl astoņi Latvijas skrējēji, no kuņiem disranci ātrāk par trim stundām veica Jānis Bebris – 2.55:20 un Sandris Lizbovskis – 2.57:23.

Uzvarēja kenijietis Patriks Makau – 2.06:12, dāmu konkurencē – Mezalesa Melkami (Etiopija) – 2.21:05.

Atbrīvo no darba

Dinamo treneri

Latvijas klubs Rīgas *Dinamo* Kontinentālās hokeja līgas meistar-sacīkšu spēlē Liepājā pārtrauca piecu spēļu zaudējumu seriju, ar

rezultātu 6:3 (2:2, 3:1, 1:0) pārspējot līgas pastarīti Jekaterinburgas *Avtomobili*. Rīdziniekiem šī bija arī pirmā uzvara pamatlaikā šajā sezonā ārpus *Arēnas Rīga*.

Taču nākamajās spēlēs Rīgas *Dinamo* zaudēja Maskavas dinamiešiem – 1:3 un Minskas *Dinamo* – 0:2. Pirms novembra pārtraukuma, kas saistīts ar nacionālo izlašu spēlēm, KHL Rietumu konferences kopvērtējumā Rīgas *Dinamo* ar 24 spēlēs izcīnītiem 23 punktiem ieņem priekšpēdējo vietu, par septiņiem punktiem atpaliekot no astotās vietas, kas dod tiesības piedalīties Gagarina kausa izcīņā.

Ievērojot radušos nepatīkamo situāciju, Kontinentālās hokeja līgas (KHL) klubs Rīgas *Dinamo* 5. oktobrī no darba atbrīvoja komandas galveno treneri Peku Rautakallio. Viņa vietā galvenā trenera pienākumus veiks Artis Ābols.

Futbols

Pirmos vārtus Anglijas premjerlīgas futbola meistarsacīkstēs guvis Latvijas izlases kapteinis Kaspars Gorkšs, palīdzot viņa pārstāvētajai Reading vienībai nospēlēt neizšķirti 1:1 (1:0) ar latvieša bijušo komandu Londonas Queens Park Rangers (QPR).

P. Karlsons

info@lk-v.de, tālr. 06403 940933 vai LCM.

Sarīkojuma vieta: Latviešu centrs Minsterē, Salzmanstr. 152, 48159 Münster, tālr. 0251 217017, info@lcm.lv

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshafenā, Sv. Ludvika baznīcā, St. Ludwig, Bismarck- un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **11. novembrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldū. Kalpos draudzes mācītājs archibiskaps Elmārs Ernsts Rozītis un mācītājs Tālis Rēdmanis no Berlīnes. Šprediķos māc. Rēdmanis. Pēc dievkalpojuma azaidis groziņu veidā draudzes telpās.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **25. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldū. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Eslingenā, Dienvidu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, **28. oktobrī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

ZVIEDRIJĀ

18. novembra svētku svinības Stokholmā

Plkst. 14 dievkalpojums *Adolf Fredriks* baznīcā, Holländargatan 16, prāveste Ieva Graufelde, pie ērģelēm *Göran Grahn*. Dievkalpojumu kuplīnās Stokholmas latviešu koris un Stokholmas latviešu skolas audzēkņi. Visi laipni lūgti!

Plkst. 16 pulcēšanās Latvijas Republikas vēstniecībā Odengatan 5: Latvijas vēstnieces Zviedrijā **Maijas Manikas** uzruna. Latvijas Valsts prezidenta **Andra Bērziņa** sveiciens tautiešiem ār-

zemēs (video ieraksts). Paziņojums par 2012. gada PBLA balvu un PBLA Kultūras fonda 2012. g. apbalvojumu piešķiršanu. Uzstāties deju ansamblis "Stokholmas Danču Klubs" dzīvās mūzikas pavadījumā.

Plkst. 17 Saviesīgā daļa ar līdzpaņemtiem ēdienu groziņiem. Vēstniecība piedalās ar atspirdzinājumiem. *Visi laipni lūgti!*

Plkst. 20 Vakara nobeigums **Tautiešiem ievēribai!** Iepriekšējā pieteikšanās *Vēstniecības pasākumā* obligāta – ierobežots vietu skaits! Lūdzu pieteikties, vēlākais, līdz 14. novembrim pa e-pastu **18.nov.sarikojums@gmail.com**

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās **24. novembrī un 15. decembrī** plkst. 13.00 (Ziemsvētku sarīkojums ar pantīņiem un mantiņām) "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Västara Nordstan"), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

DIEVKALPOJUMI

Hāgas baznīcā, Gēteborgā, Latvijas Republikas proklamēšanas 94. gadskārtas atceres dievkalpojums svētdien, **18. novembrī**, plkst. 14. Mācītājs Dr. Imants Alksnis. Dievkalpojumu kuplīnās divi latvieši no Latvijas/Londonas ar kokles skaņām. Pēc dievkalpojuma draudzes kafija ar uzkodām Hāgas draudzes telpās. Latvieši un viņu draugi, radi laipni lūgti. Bērni mīļi gaidīti. Brīva ieeja! Uzstāties arī koka-tāji, un būs iespējas pavigrināt savas balsis latviešu mēlē, kokļu pavadījumā. Ielūdz Gēteborgas latviešu draudzes valde.